

SINTEZA
obiecțiilor și propunerilor
la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege
privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii
(transpunerea Directivei 123/2006 privind serviciile în cadrul pieței interne),
număr unic 507/MDED/2024

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Cancelaria de Stat. Avizul nr. 30-78-7432 din 05.07.2024	Potrivit notei informative, proiectul a fost elaborat pentru asigurarea realizării punctului 1, Capitolul 3, din Planul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.829/2023 și transpune integral Directiva 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului, din 12 decembrie 2006, privind serviciile în cadrul pieței interne. Proiectul urmărește asigurarea echilibrului între facilitarea accesului prestatorilor de servicii naționali, în special întreprinderile mici și mijlocii, către consumatorii de pe piața internă a Uniunii Europene, și eliminarea restricțiilor în calea circulației transfrontaliere a serviciilor între statele membre. Totodată, autorul indică printre beneficiile implementării proiectului, crearea unui mediu concurențial sănătos, precum și creșterea ofertei de servicii pentru consumatori, care poate duce la reducerea costului serviciilor, dar și la sporirea calității acestora, sau la creșterea calității serviciilor chiar la un preț mai mare. De remarcat că, legislația Republicii Moldova reglementează atât categoriile actelor permissive și procedurile de eliberare, prin Legea nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, cât și mecanismul care permite părților implicate în activitatea de afaceri să acorde informație și documente standardizate printr-un singur punct de recepționare, prin Legea nr.161/2011 privind implementarea ghișeului unic în desfășurarea activității de întreprinzător. În context, autorul constată unele diferențe de abordare conceptuală dintre prevederile cadrului național de reglementare și prevederile Directivei transpuse, care le propune a fi remediate prin intermediul proiectului de lege, cu rezerva că aspectele de	

	implementare sunt de domeniul viitorului și presupun o evaluare cuprinzătoare a autorităților/entităților și actelor incidente noțiunii de autorizare. Astfel, pentru asigurarea transpunerii prevederilor Directivei, inter alia autorul propune: - înființarea, în baza sistemelor electronice naționale, cu asigurarea interoperabilității, a Ghișeului Unic Electronic (în continuare - GUE), în calitate de punct unic de contact electronic pentru prestatorii de servicii nerezidenți, care va asigura obținerea de la distanță a autorizării (art.6 alin.(1)); - desemnarea Agenției de Guvernare Electronică (în continuare - AGE), în calitate de autoritate responsabilă pentru realizarea, administrarea și asigurarea bunei funcționări, din punct de vedere tehnic, a GUE (art.6 alin.(5), art.7 alin.(4)); - stabilirea Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorului în calitate de responsabil de a oferi informații și asistență consumatorilor/organismului competent al statului membru, în domeniul reglementat de proiectul de lege (art.20 alin.(1)); - exercitarea, de către AGE, a atribuției de coordonator național al Sistemului Comunitar Informațional Dedicat (în continuare - SCID), care va asigura controlul prestatorilor de servicii și a serviciilor pe care aceștia le prestează, din partea autorităților competente din statele membre, în acest sens AGE transmite alertă către Comisia Europeană, exprimă acordul și declanșează procedura de derogare, transmite autorităților competente naționale comunicările autorităților competente dintr-un stat membru (art.28 alin.(1), art.37 alin.(1), art.38 alineatele (4),(7) și (8); - îndeplinirea de către AGE a funcției de punct național de contact pentru Comisia Europeană, conex implementării și gestionării SCID în Republica Moldova (art.28 alin.(1) lit.f)); - prevederea competenței Biroului pentru Integrare Europeană de a comunica Comisiei Europene datele de contact ale coordonatorului național SCID (art.28 alin.(2)), cazurile când statele membre nu își îndeplinesc obligația de asistență reciprocă (art.35 alin.(2)), precum și de recepționare a analizelor efectuate de autoritățile competente naționale asupra rapoartelor celorlalte state membre, în vederea evaluării reciproce (art.39); - intrarea în vigoare a legii la data semnării tratatului de aderarea a Republicii Moldova la Uniunea Europeană (art.40 alin.(1)); - adoptarea de către Guvern a condițiilor de organizare și funcționare a Ghișeelor	
--	--	--

	Unice și operarea modificărilor legislației, în vederea corelării regimurilor de autorizare cu prevederile proiectului, până la data de 01 ianuarie 2028 (art.40 alin.(2) și alin.(3)). În contextul propunerilor înaintate, comunicăm următoarele obiecții:	
	1. Necesitatea uniformizării noțiunilor utilizate în textul proiectului, precum și asigurarea identificării fără echivoc a entităților vizate de reglementări, prin prisma prevederilor Legii nr.98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate. Astfel, în proiect sunt menționate „autorități competente”, „autorități emitente”, „autoritățile administrației publice”, „autoritățile publice competente naționale”, „autoritățile competente naționale” (ex.: art.4; art.9 alin.(3) și alin.(9), art.15 alin.(3) lit.b) și alin.(4), art.25 alin.(5) ș.a.).	1. Se acceptă parțial. Dată fiind implicarea autorităților publice de nivel diferit, inclusiv APL, s-a decis utilizarea noțiunii de autoritate publică de la art. 7 din Codul Administrativ nr. 116/2018.
	2. Competențele stabilite pentru AGE, la art.6 alin.(5) și art.7 alin.(4) din proiectul de lege, se impun a fi revizuite prin prisma art.23 alin.(2)-(4) din Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, care stipulează expres competențele de bază ale autorităților și instituțiilor publice în domeniul respectiv.	2. Nu se acceptă. Prin proiect se instituie un cadru juridic special inedit cu elemente de extraneitate care presupune atât actori noi (Comisia Europeană, state membre UE și autorități competente din cadrul acestora), cât și atribuții corespunzătoare, care nu vedem oportun de a le repeta în alte acte normative. Totodată se impune desemnarea unei autorități responsabile de gestionarea GUE oricare o fi ea. Dacă există propuneri de autorități cu experiență în gestionarea SI, cu capacități instituționale și de personal mai potrivite, rugăm propuneri de desemnare certă și fără echivoc a acesteia.
	3. Completarea art.12, din proiectul de lege, cu un nou alineat, cu următorul conținut: „Autoritățile competente de efectuarea controlului de stat inițiază și desfășoară controlul pentru emiterea autorizației în modul și termenele stabilite la art.191 din Legea nr.131/2012 privind controlul de stat”.	3. Se acceptă. Se propune următoarea redacție ”<i>Organele de control, incidente noțiunii de autoritate competentă din prezenta lege, vor efectua controalele de stat în cadrul regimului de autorizare în modul și termenele stabilite la art.19¹ din Legea nr.131/2012 privind controlul de stat.</i>”

	4. Prevederile care vizează mecanismul de funcționare/activitățile desfășurate din intermediul GUE (ex.: art.6, art.7, art.20 alin.(1), art.24 alin.(4), art.25 alin.(6), art.28 alin.(2), art.37) sunt detaliate, astfel vor fi aprobate nu în norma primară, ci ulterior, de către Guvern.	4. Se acceptă parțial. Se prezumă că procedura va fi detaliată prin acte normative subordonate legii, însă urmează a fi păstrată norma primară care instituie GUE, dar și cele procedurale de bază, dat fiind ca nu toți subiecții vizați de proiect sunt subordonați Guvernului, inclusiv Autoritățile Administrației Publice Locale.
	5. Se impune revizuirea alin.(1) din art.25 din proiect, prin coroborare cu prevederile art.37 din Directiva UE, care pune în sarcina Statelor membre încurajarea elaborării la nivel comunitar a unor coduri de conduită, or prin prisma prevederilor Legii nr.136/2017, Guvernul, fiind un organ colegial, nu va oferi, la solicitarea prestatorilor, consultanță în realizarea codurilor de conduită.	5. Se acceptă. Se propune următoarea redacție: <i>”Autoritățile competente, asociațiile profesionale, alte entități profesionale, pot elabora pe domeniul de competență coduri de conduită care sa faciliteze promovarea de servicii calitative și informarea consumatorilor asupra drepturilor lor legitime și a modalităților de apărare a acestora.”</i>
	6. Completarea art.33 și art.34, cu câte un alineat nou cu următorul conținut: „Autoritățile competente de efectuarea controlului de stat planifică, efectuează și înregistrează controalele în conformitate cu prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat.”	6. Se acceptă. Se propune următoarea redacție : <i>”Organele de control, incidente noțiunii de autoritate competentă din prezenta lege, vor efectua controalele de stat în conformitate cu Legea nr.131/2012 privind controlul de stat, cu excepția cazurilor când acționează în baza solicitării statului membru.”.</i>
	7. Subsecvent, considerăm necesară fundamentarea economico-financiară a proiectului de lege, întrucât autorul invocă la compartimentul 5 din Nota informativă, majorarea cheltuielilor bugetare din perspectiva noilor sarcini ale entităților competente, respectiv cheltuieli de personal, precum și, cel mai costisitor aspect, revizuirea/înființarea unor sisteme informaționale. Astfel, în eventualitatea unor majorări ale efectivelor-limită ale entităților responsabile de implementarea prevederilor proiectului, se va reflecta adițional informația privind costurile	7. Se acceptă. Nota de fundamentare a fost completată cu informația privind costurile estimative de implementare a prevederilor Legii. Totodată, este de menționat că majoritatea autorităților incidente regimului de autorizare sunt acele emitente de acte

	administrative estimative pentru asigurarea locurilor de muncă suplimentare	permissive (Legea nr. 160/2011) sau a unor acte similare, fapt care presupune o corespundere la moment a structurii și capacității autorității, nefiind necesară o evaluare suplimentară. Acele autorități care transpun acquis-ul UE, sau instituie din alte motive acte incidente regimului de autorizare urmează să efectueze evaluarea financiară și instituțională la momentul elaborării actelor normative corespunzătoare. Proiectul presupune transpunerea unui act normativ pilon al pieței interne al UE. Directiva are efect larg pe orizontală implicând o evaluare cuprinzătoare a oricărei autorități incidente regimului de autorizare, care de sine stătător trebuie să revizuiască procesele interne și cele spre exterior inclusiv prin prisma potențialelor modificări a cadrului juridic aplicabil și ajustării capacităților sale instituționale (de personal, materiale, financiare, etc.). Acest proces va permite identificarea regimurilor de autorizare latente. Respectiv, este imposibilă evaluarea la moment a tuturor autorităților și actelor incidente regimului de autorizare. Legea de transpunere este necesară pentru instituirea unor drepturi și obligații pentru subiecții relevanți și stabilirea orizontului de implementare. Or, o abordare diferită ar presupune zădărnicierea procesului de aderare accelerată, realizarea PNA și compromite prestația țării în proces de
--	---	---

		screening bilateral. Suplimentar, evocăm că, în Raportul privind progresul de țară în procesul de aderare la UE este menționat că Republica Moldova a înregistrat progrese limitate în domeniul stabilirii și libertății de a furniza servicii. În raport este stabilit că Republica Moldova trebuie să alinieze legislația națională la cerințele Directivei 123/2006 cu privire la serviciile în cadrul pieței interne. Nerespectarea acestei recomandări se poate solda cu neîncredere din partea UE în obligațiunile asumate (cu consecințele respective), inclusiv, prin acțiunile incluse în Planul Național de Aderare. Detalii asupra subiectului se conțin în Nota de fundamentare.
	8. În context, considerăm primordial ca autorul să obțină avizul pozitiv al Ministerului Finanțelor, pentru a asigura respectarea principiului previzibilității și sustenabilității, prevăzut la art.10 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.	8. Se acceptă Totodată, a se vedea comentariile la pct, 7.
Cancelaria de Stat. Avizul nr. 30-69-9196 din 14.08.2024	1. Ca urmare a examinării repetate a proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii (număr unic 507/MDED/2024), constatăm că obiecțiile Cancelariei de Stat expuse în avizul nr.30-78-7432 din 05 iulie 2024 au fost luate în considerare parțial. În context, referitor la necesitatea uniformizării noțiunilor utilizate în textul proiectului prin prisma prevederilor Legii nr.98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, conex argumentării din sinteza obiecțiilor, evocăm prevederile art.3 din Legea menționată, potrivit căruia, administrația publică centrală de specialitate este organizată într-un sistem unic și nici un minister sau altă autoritate administrativă centrală, sau structură organizațională din sfera lor de competență nu poate să se afle în afara acestui sistem.	1. Se acceptă.

	2. Totodată, la art.4 lit.a) din proiect, se va revizui sintagma „orice organism” și cuvântul „organisme”. Concomitent, se vor reconsidera prevederile art.12 alin.(8), art.33 alin.(5) și art.34 alin.(4) prin prisma ajustării normei menționate. 3. În aceeași ordine de idei, la textul reformulat în sinteza obiecțiilor la art.33 și art.34, opinăm despre necesitatea menținerii formei inițiale, or, obligația de a efectua controalele de stat în conformitate cu Legea nr.131/2012 privind controlul de stat este aplicabilă și în cazul solicitărilor altui stat. 4. Drept urmare, relevăm necesitatea revizuirii competențelor stabilite pentru Agenția pentru Guvernare Electronică, ținând cont și de obiecțiile expuse în avizul nr.24/3007-132 din 18 iulie 2024. 5. Adicional, evocăm că lipsește analiza impactului financiar și argumentarea costurilor pentru implementarea prezentei legii. Respectiv, se va lua în considerare avizul Ministerului Finanțelor nr.07/5-03/275/1120 din 23 iulie 2024.	2. Se acceptă. 3. Se acceptă. 4. Se acceptă. Proiectul a fost revizuit în conformitate cu avizele AGE. 5. Se acceptă. Nota de fundamentare a fost completată cu informația privind costurile estimative de implementare a prevederilor Legii.
Ministerul Justiției. Avizul nr. 04/1-6668 din 16.07.2024.	Potrivit notei informative, necesitatea elaborării proiectului de lege a fost determinată de următoarele argumente: - transpunerea Directivei 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne (în continuare - Directiva 2006/123/CE); - lipsa accesului prestatorilor de servicii naționali pe piața UE și a posibilității de stabilire a unor reprezentanțe pentru întreprinderile naționale în spațiul UE; - asigurarea realizării Planului național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027 (PNA), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 829/2023, Capitolul 3, Dreptul de stabilire și libertatea de a presta servicii, pct. 1. În contextul examinării, menționăm următoarele obiecții și recomandări.	
	La proiectul legii: 1. În art. 1 alin. (2), cuvintele „serviciilor de interes economic general” se propun a fi completate cu textul „, astfel cum sunt definite în articolul 4 al Legii concurenței nr. 183/2012”.	1. Se acceptă.
	2. La art. 2 alin. (2): a) în dispoziția lit. e), cuvântul „temporară” se va exclude, ca fiind inutil;	2. a) Nu se acceptă. Este o formă anume de

	b) în dispoziția lit. f), cuvintele „servicii de îngrijire a sănătății” se propun a fi substituite cu cuvintele „servicii din domeniul sănătății și bunăstării mintale”, în corespundere cu terminologia utilizată în Legea nr. 114/2024 privind sănătatea și bunăstarea mintală; c) în dispoziția lit. j), cuvintele „persoanelor aflate în nevoie în mod permanent sau temporar” se propun a fi reformulate, în vederea utilizării unei terminologii uniforme compatibile cu cea utilizată în actele normative din domeniul serviciilor și protecției sociale.	activitate a acestor companii și, respectiv, un mod deosebit de contractare a muncitorilor. b) Se acceptă c) Se acceptă. S-a ajustat textul conform Legii nr. 133/2008 cu privire la ajutorul social.
	3. La art. 3: a) în alin. (2), cuvintele „de protecție a consumatorilor din legislația cu privire la consumatori” sugerăm a fi substituite cu cuvintele „din legislația privind protecția consumatorilor”; b) în alin. (3), după cuvintele „tratatelor internaționale” se recomandă a fi prevăzute cuvintele „la care Republica Moldova este parte”.	3. a) Se acceptă. b) Se acceptă.
	4. La art. 4: a) cu referire la definiția termenului „autoritate competentă”, menționăm că aceasta este ambiguă, și nu oferă claritate asupra entităților ce cad sub incidența acestui termen. De asemenea, textul „autoritățile administrative, incluzând instanțele judecătorești”, este defectuos, ținând cont că puterea judecătorească este independentă, separată de puterea legislativă și puterea executivă, are atribuții proprii, exercitate prin instanțele judecătorești, în conformitate cu principiile și dispozițiile prevăzute de Constituție și de alte legi (a se vedea art. 114 din Constituție și art. 1 alin. (1) al Legii nr. 514/1995 privind organizarea judecătorească). Concomitent, cuvintele „ordinele profesionale” sunt defectuoase și nu pot fi raportate la semnificația termenului „autoritățile competente” (observație valabilă în tot textul proiectului); b) menționăm că potrivit art. 2, prezenta lege se aplică atât serviciilor furnizate de către prestatorii stabiliți în Republica Moldova, cât și serviciilor furnizate transfrontalier în Republica Moldova de către prestatorii stabiliți într-un stat membru UE. În context, observăm că în definiția termenului „prestator” nu se face referire la persoanele rezidente a Republicii Moldova, ci numai la cele ale unui stat membru;	4. a) Se acceptă parțial. Se exclude partea aferentă autorităților administrative și instanțelor judecătorești. Prevederea referitoare la ”ordinele profesionale” a fost revizuită. b) Se acceptă. Noțiune rectificată

c) din dispoziția lit. l), se propune a fi exclus textul „, în sensul art. 57 din Tratatul de funcționare a Uniunii Europene”, ca fiind inutil.	c) Nu se acceptă.
5. La art. 5 alin. (3), cuvintele „motiv imperativ de interes general” se propun a fi completate cu textul „, inclusiv ordinea și siguranța publică”.	5. Nu se acceptă, fiind suficientă în acest sens noțiunea de la art. 4.
6. La art. 6: a) denumirea se recomandă a fi reformulată, în scopul stabilirii obiectului de reglementare a Ghișeului unic, precum și ținând cont că în alin. (1) se face referire la înființarea „Ghișeului unic electronic” și nu a ghișeelor unice electronice . Mai mult, se atestă că deși, în alin. (1) este prevăzut că se înființează Ghișeul Unic Electronic, în mai multe norme ale proiectului actului normativ se face referire la ghișee unice. În context, nu este clar dacă va fi doar un singur ghișeu sau mai multe ghișee; b) în referința la Ghișeul unic electronic se va include remarca că acest ghișeu este un sistem informațional. De asemenea, aspectul privind instituirea acestui Ghișeul unic electronic necesită a fi revăzut prin prisma Legii nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, în partea ce vizează actele ce urmează a fi aprobate în vederea instituirii acestuia și a atribuțiilor autorităților competente în sfera formării și utilizării resurselor informaționale de stat, or, se va asigura includerea temeiului juridic echivoc pentru emiterea unor acte normative inferioare aferente creării și funcționării ghișeului unic electronic; c) întregul conținut al articolului se propune a fi revizuit, în vederea stabilirii clare și fără echivoc a obiectului de cuprindere a Ghișeului unic electronic, revizuirii asupra autorității competente care va institui acest ghișeu, ș.a.;	6. a) Se acceptă. Au fost operate modificări. b) Nu se acceptă. GUE nu este un sistem informațional, ci un punct unic de contact care activează în baza unui sistem informațional existent.
d) formulările precum „subiecții nerezidenți”, „autoritățile administrației publice rezidente”, „înscriere într-un registru”, „la o dată stabilită de Guvern” sunt defectuoase în măsura în care nu oferă claritate sensului exact al acestora. De asemenea, reiterăm că normele UE trebuie plasate într-un context național și instituțional. În cazul în care acest lucru nu este realizat, implementarea legislației UE copiate devine dificilă și chiar imposibilă;	c) Nu se acceptă. AGE este desemnată. Se prezumă că GUE va funcționa în baza SI. d) Se acceptă parțial. Textul a fost ajustat. Totodată, privind înscirarea în anumite registre - considerăm necesară păstrarea redacției din Directivă, dat fiind faptul că este imposibilă la moment identificarea tuturor registrelor sau a bazelor de date unde este ținută evidența autorizațiilor și a cererilor, pentru a formula o listă exhaustivă. Legea nici nu are acest scop fiind o lege-cadru.
e) cu referire la alin. (5), în contextul în care potrivit art. 6 alin. (7) și art. 40 alin. (2)	e) Nu se acceptă.

	din proiect, Guvernul este autoritatea responsabilă de aprobarea normelor ce vizează organizarea și funcționarea Ghișeului unic electronic, se consideră oportun ca Guvernul să desemneze autoritatea responsabilă de administrarea acestuia; f) dispozițiile alin. (8) se vor exclude din art. 6, întrucât nu vizează obiectul de reglementare a acestui articol.	În opinia autorului AGE este autoritatea care poate asigura funcționalitatea GUE f) Nu se acceptă. Ghișeul Unic Electronic, instituirea căruia este prevăzută în prezentul articol, asigură, pentru prestatori, posibilitatea îndeplinirii cu ușurință, <u>de la distanță</u> și prin mijloace electronice, a procedurilor și formalităților prevăzute la alin. (2). Iar alin. (8) ”nu exonerează de controale la fața locului a spațiilor unde se prestează serviciul sau a echipamentului utilizat de către prestator sau în cazul examinării fizice a capacității sau a integrității personale a prestatorului sau a personalului său responsabil”, normă care se încadrează logic în conținutul art. 6. Aceeași linie logică se conține și în Directiva 123/2006.
	7. La art. 7: a) în alin. (1) lit. a), cuvântul „rezidenți” se propune a fi substituit cu raportarea la prestatorii de pe teritoriul Republicii Moldova; b) în alin. (2), cuvintele „informații generale asupra modului în care cerințele sunt interpretate sau aplicate” se vor revizui prin prisma art. 71 alin. (3) și (4) al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, care prevede că interpretarea este oficială când se efectuează prin acte normative de interpretare sau prin acte de aplicare a normelor de drept de către instituțiile abilitate; c) cu referire la alin. (3), care prevede obligația autorităților competente de a răspunde, în mod clar și precis, prin intermediul GUE, în termen de maximum 10 zile lucrătoare de la înregistrarea cererii, oricărei cereri de informații sau asistență menționate la alin. (1) și (2), remarcăm faptul că potrivit art. 60 alin. (1) al Codului administrativ nr. 116/2018, termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel;	7. a) Se acceptă parțial. Se referă la orice prestator, inclusiv din țările UE. b) Se acceptă. c) Nu se acceptă. În cazul unei cereri de autorizare ar fi aplicabil un termen potrivit art. 60 alin. (1) al Codului administrativ nr. 116/2018. În acest caz este situația în care se oferă clarificări, se prezintă anumite informații de

	d) primul enunț al alin. (4) dublează dispozițiile art. 6 alin. (5), fapt pentru care se va exclude. e) De asemenea, se va ține cont de prescurtarea stabilită la articolul citat, cu referire la Agenția de Guvernare Electronică, care se intenționează a se opera în tot textul proiectului actului normativ.	ordin standard (procedură, termeni) ceea ce nu necesită efort în examinare și adoptare a unei decizii care ar justifica un termen mai mare. Directiva la art. 7 alin (4) stabilește ”Statele membre se asigura ca ghiseele unice si autoritatile competente raspund in cel mai scurt timp oricarei cereri de informatii” d) Se acceptă. e) Se acceptă.
	8. La art. 8 alin. (2), cuvintele „care transpun acte comunitare” se vor exclude, ca fiind inutile. Forța juridică a actelor normative se stabilește în funcție de competența și statutul autorității publice emitente, precum și de categoria actului, nu și de faptul transunerii legislației UE în actul normativ național (observație valabilă în tot textul proiectului, cu referire la normele care fac trimitere la transpunerea legislației comunitare (a se vedea, de ex., art. 15 alin. (3) lit. b), art. 22 alin. (4), ș.a.).	8. Nu se acceptă Directiva la alin.(3)art. 9 stabilește: ”Prezenta sectiune nu se aplică aspectelor regimurilor de autorizare care sunt reglementate direct sau indirect prin alte instrumente comunitare”. Considerând că statele membre la fel ca și Republica Moldova pot stabili regimuri de autorizare prin acte normative naționale, unde cu adevărat acestea pot avea putere juridică diferite, acestea sunt diferențiate prin norma citată de cele comunitare. Prin urmare, considerăm relevantă păstrarea textului Directivei.
	9. În art. 9 alin. (3): a) cuvintele „acordare de autorizație pentru stabilire” se vor revedea, deoarece nu este clar la ce stabilire se face referire. Mai mult, art. 10 al Directivei 2006/123/CE, obiect al căruia constituie transpunerea în art. 9 din proiectul legii, utilizează formularea „pentru o nouă stabilire” (a se vedea art. 10 alin. (3) din directiva citată); b) textul care prevede că „autoritățile competente prin intermediul GUE și prestatorul sprijină autoritatea competentă” se va revizui, or, nu este clar la ce autoritate	9. a) Se acceptă. b) Se acceptă.

	competentă se face referire în al doilea caz. De asemenea, textul se va revizui prin prisma alin. (4) din același articol, în vederea evitării dublajului normativ.	
	10. În art. 10 alin. (2), cuvintele „legislația specială privind regimurile de autorizare poate prevedea termene maxime” sugerăm a fi substituite cu textul „Dispozițiile alin. (1) nu aduc atingere termenului maxim prevăzut în legislația specială”.	10. Se acceptă.
	11. Cu referire la art. 12 alin. (2): a) cuvântul „calendaristice” se va exclude la determinarea curgerii și calculării termenilor. Or, aceasta este regula generală de curgere a termenului. În caz contrar, se poate interpreta per a contrario că, în celelalte cazuri în care nu s-a specificat că, zilele sunt calendaristice, de fapt se au în vedere zile lucrătoare, de sărbătoare, pare, impare (observație valabilă în tot textul proiectului); b) cu referire la norma care prevede termenul de prelungire a procesării cererii solicitantului privind autorizarea unui serviciu, aceasta se propune a fi completată cu remarcă că termenul poate fi prelungit din motive justificate legate de complexitatea obiectului procedurii; c) enunțul „Valabilitatea documentelor depuse inițial nu este afectată de prelungirea dispusă de autoritatea competentă” se recomandă a fi exclus, ca fiind irelevant.	11. a) Se acceptă. b) Se acceptă. c) Nu se acceptă. Considerăm precizarea relevantă din perspectiva evitării oricărei interpretări eronate din partea autorităților competente care ar dăuna procesului de inițiere, desfășurare sau încetare a afacerii.
	12. La art. 12 alin. (3), textul „Cu toate acestea, în legislația specială se poate stabili un regim diferit”, se propune a fi substituit cu cuvintele „Legislația specială poate stabili un regim de autorizare diferit”.	12. Se acceptă.
	13. La art. 12 alin. (5), textul „, precum și cu privire la consecințele asupra termenului de procesare a cererii, prevăzut la alin. (2)”, se va revizui, întrucât termenul prevăzut la alin. (2) începe să curgă din data depunerii documentației complete. În context, textul citat se recomandă a fi substituit cu cuvintele „cu stabilirea unui termen de prezentare în acest sens”. În cazul intenției autorului de a reglementa situația necesității prezentării unor documente suplimentare, altele decât cele necesare la depunerea cererii, reglementările date vor fi indicate separat, cu elucidarea aspectelor ce vizează consecințele asupra termenului de procesare a cererii.	13. Se acceptă.
	14. Dispoziția art. 13 lit. c) este incompletă/ambiguă.	14. Se acceptă parțial. În temeiul articolului 14 punctul 3 din Directivă, sunt interzise cerințele care

		limitează alegerea unui prestator deja stabilit într-un stat membru în ceea ce privește tipul de stabilire în alt stat membru (de exemplu, stabilire cu titlu principal ori secundar sau un anumit tip de stabilire cu titlu secundar, cum ar fi sub forma unei sucursale sau filiale). Totodată s-au făcut ajustări prin comasarea literei c) cu litera d).
	15. La art. 15 alin. (3) lit. c), cuvintele „infrastructură specifică” se vor detalia, deoarece sunt ambigue. Mai mult, norma se va conforma art. 16 alin. (2) lit. c) al Directivei 2006/123/CE.	15. Se acceptă. Textul a fost ajustat.
	16. La art. 15 alin. (4), textul „în conformitate cu alin. (2)” sugerăm a fi substituit cu textul „cu respectarea principiilor prevăzute la alin. (2)”.	16. Se acceptă.
	17. La art. 16 lit. o), cuvintele „determinate în conformitate cu normele dreptului privat internațional” urmează a fi analizate, ținând cont că normele dreptului privat internațional nu sunt aplicabile direct pentru Republica Moldova.	17. Nu se acceptă. Articolul 17 punctul 15, astfel cum este clarificat în considerentul 90 din preambulul Directivei, se referă la relația dintre articolul 16 și normele de drept internațional privat care reglementează obligațiile contractuale și necontractuale. Normele de drept internațional privat nu vor fi afectate de articolul 16. Cu alte cuvinte, dreptul aplicabil obligațiilor necontractuale sau contractuale care pot apărea în contractele de prestări de servicii sau ca urmare a unor acte săvârșite în cursul prestării de servicii va fi stabilit pe baza normelor de drept internațional privat. <i>Considerentul 90 - Relatiile contractuale între prestator și client, precum și cele dintre angajator și salariat nu ar trebui să facă obiectul prezentei Directive.</i>
	18. La art. 19 alin. (2), cuvintele „în mod direct pe criterii obiective” nu sunt clare și previzibile, motiv pentru care se vor detalia, în sensul completării cu dispoziția ce ar	18. Se acceptă. Textul a fost ajustat.

	prevedea care sunt criteriile obiective. Menționăm că pentru a corespunde celor trei criterii de calitate - accesibilitate, previzibilitate și claritate - norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție (a se vedea Hotărârea Curții Constituționale nr. 26/2010, §10).	
	19. La art. 20 alin. (1), cuvintele „datele autorităților menționate”, de asemenea, se vor detalia, deoarece nu este clar la ce date se face referire.	19. Se acceptă.
	20. Referitor la termenul de 20 de zile stabilit la art. 20 alin. (5) pentru care autoritățile prevăzute la alin. (1) au obligația de a răspunde la solicitările primite de la organisme competente din alte state membre ori naționale, menționăm că acest termen nu este argumentat în nota informativă a proiectului. De altfel, acesta nu corespunde termenului general stabilit de Codul administrativ nr. 116/2018, în care o procedură administrativă trebuie finalizată (a se vedea art. 60 din Cod).	20. Nu se acceptă. Normele nu sunt incidente unei proceduri administrative vizând o acordare de asistență în explicarea procedurilor aplicabile și nu comportă asumarea unei decizii în acest sens de către autoritate. Termenul a fost inspirat din legislația României de transpunere a Directivei.
	21. La art. 21 alin. (1): a) în dispoziția lit. e), cuvintele „orice ordin profesional sau organism similar” se vor revedea, ca fiind ambigue; b) referitor la dispoziția lit. g), cu referire la cuvintele „sau instanțele judecătorești competente” se vor revizui prin prisma art. 33 alin. (1) al Codului de procedură civilă nr. 225/2003, care prevede că instanțele judecătorești judecă toate cauzele civile cu participarea persoanelor fizice, persoanelor juridice și autorităților publice privind apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime încălcate sau contestate, cauze pentru care legea nu prevede competența altor organe.	21. a) Se acceptă parțial. b) Nu se acceptă. Norma presupune informarea beneficiarului privind dreptul contractual aplicabil și instanța competentă în soluționarea diferendelor, care nu neapărat va fi cea din Republica Moldova. Aceste informații pot duce la renunțarea beneficiarului de la contractarea unui prestator. Norma nu limitează instanțele naționale în dreptul de a judeca sau accesul la acestea.
	22. De asemenea, dispozițiile art. 24 alin. (4) se propun a fi reformulate, deoarece sunt neclare.	22. Se acceptă.

	23. La art. 25: a) alin. (1), care prevede că „La solicitarea prestatorilor, Guvernul oferă acestora consultanță în realizarea unor coduri de conduită”, se va revizui prin prisma competențelor Guvernului atribuite prin Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern. Totodată, norma este ambiguă, în măsura în care nu este clară atribuția Guvernului în acest sens; b) în alin. (2), cuvintele „pagina sa de internet” se vor substitui cu cuvintele „pagina sa web oficială”. Observația este valabilă și pentru art. 29 alin. (3) lit. b), unde cuvintele „pagina de web” se vor substitui cu cuvintele „pagina web oficială”.	23. a) Se acceptă. b) Se acceptă.
	24. La art. 29 alin. (3): a) la lit. a) cuvintele „și descrierea sintetică a activității dacă acest lucru nu rezultă în mod clar din denumire” se propun a fi excluse, or, norma dată este cuprinsă în dispoziția lit. d), în care se indică informațiile privind domeniul de activitate a autorității competente; b) cu referire la dispoziția lit. c), cuvintele „pe care le înțeleg lucrătorii” se vor adapta terminologiei juridice utilizate în actele normative naționale; c) dispoziția lit. e) urmează a fi revăzută/reformulată, întrucât potrivit art. 28 din proiect, autoritățile competente se înregistrează în Sistemul comunitar informațional dedicat (în continuare - SCID) și nu reprezentanții acestor autorități.	24. a) Se acceptă. b) Se acceptă. c) Nu se acceptă. A se vedea alin. (2) din proiect.
	25. Cu referire la art. 30: a) referitor la alin. (1), care prevede că „Autoritățile competente naționale transmit, prin intermediul SCID, autorităților competente din celelalte state membre, solicitări de informații sau solicitări privind efectuarea unor verificări, inspecții și investigații cu privire la: a) prestatorii stabiliți pe teritoriul Republicii Moldova, care prestează servicii pe teritoriul statelor membre respective” menționăm că norma citată depășește obiectul de reglementare și domeniul de aplicare a legii prevăzute în art. 1 și 2 din proiectul legii. Potrivit acestora, „prezenta lege reglementează cadrul general al exercitării libertății de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii pe teritoriul Republicii Moldova, menținând un nivel ridicat al calității serviciilor”. Aceasta „se aplică atât serviciilor furnizate de către prestatorii stabiliți în Republica Moldova, cât și serviciilor furnizate transfrontalier în Republica Moldova de către prestatori stabiliți într-un stat membru (observația este valabilă și pentru dispozițiile art. 32 în partea ce vizează furnizarea de informații de către autoritățile competente ale statelor membre UE);	25. a) Se acceptă Art. 1 și 2 au fost reformulate.

b) în alin. (3) lit. b), cuvântul „insolvenței” se va substitui cu cuvintele „de insolvabilitate”, în corespundere cu terminologia utilizată în Legea insolvabilității nr. 149/2012 (observație similară valabilă și pentru art. 32 alin. (1) lit. b)).	b) Se acceptă.
26. La art. 31 alin. (3) se va analiza situația în care soluționarea integrală sau parțială a solicitărilor prevăzute la alin. (1) ține de competența unei autorități ce nu este înregistrată în SCID. În context, se va indica cum se va asigura transmiterea răspunsurilor la solicitări.	26. Se acceptă.
27. La art. 32: a) alin. (1) se va analiza, în vederea evitării dublajului normativ (a se vedea art. 30 alin. (3)); b) în dispoziția alin. (3), textul „celelalte decizii prevăzute la alin. (1)” se va substitui cu cuvintele „deciziile prevăzute la aceeași literă”.	27. a) Nu se acceptă. Art. 30 se referă la solicitări de informații, iar art. 32 la furnizarea de informații. b) Se acceptă.
28. Prevederile art. 33 alin. (1) se vor reformula, în special textul „sau de punere în executare a unor sancțiuni, potrivit atribuțiilor legale, la sediul unui prestator stabilit în Republica Moldova”, or textul citat este incert/inadecvat.	28. Se acceptă.
29. În art. 34 alin. (1), cuvintele „prestatorii stabiliți în alte state membre” necesită a fi revăzute, în scopul indicării referinței concrete la „prestatorii din statele membre UE care prestează servicii pe teritoriul Republicii Moldova”.	29. Nu se acceptă. Referința expresă la Statele membre UE este inutilă reieșind din noțiunea de stat membru de la art. 4.
30. La art. 37 alin. (1), textul „care la rândul său transmite o alertă, prin intermediul SCID, către Comisia Europeană, statul membru de stabilire și statele membre în cauză” se propune a fi exclus, în vederea evitării dublajului normativ (a se vedea alin. (2) al aceluiași articol). Totodată, în alin. (2) se va face remarcă că Agenția de Guvernare Electronică transmite alerta prin intermediul SCID.	30. Se acceptă.
31. Cu referire la art. 39, menționăm că dispoziția este incertă în partea ce ține de rapoartele statelor membre cu privire la evaluarea reciprocă. Or, în textul legii nu se face referire la aceste rapoarte.	31. Se acceptă. Art. 39 a fost exclus.
32. Referitor la art. 40: a) menționăm că din cuprinsul normei nu este clar la ce tratat se face referire. În acest sens, în contextul în care se face referire la Tratatul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, norma se propune a fi reformulată în scopul stabilirii că prezenta lege intră în vigoare la data intrării în vigoare a Tratatului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană. Suplimentar, aspectul privind intrarea în vigoarea a	32. a) Se acceptă.

	prezentei legi se recomandă a fi consultat cu Centrul de armonizare a legislației; b) cu referire la textul „cu excepția alin. (1) al art. 5 și alineatelor (2) și (3) al prezentului articol” nu este previzibilă intenția autorului privind momentul intrării în vigoare a excepțiilor prevăzute; c) cu referire la alin. (2), ținând cont că potrivit alin. (1), prezenta lege intră în vigoare la data semnării tratatului internațional care permite aplicarea acesteia, ceea ce semnifică că depinde de un eveniment din viitor care nu este concret și sigur, nu putem include obligația Guvernului de a îndeplini anumite sarcini care nu au ca fundament intrarea în vigoare a legii, sau certitudinea că această lege va fi aplicabilă. Observație similară valabilă și pentru alin. (3).	b) Nu se acceptă. A se vedea lin. (1) art. 57 Legea nr. 100/2017. c) Nu se acceptă. Statul are obligații internaționale în transpunerea acquis-ului ca condiție de aderare, ceea ce presupune nu doar adoptarea de acte de transpunere, ci și planificarea și realizarea măsurilor de pregătire a funcționării adecvate a unor instrumente către momentul aderării. Se au în vedere GUE și PL, care, dacă nu sunt funcționale către momentul semnării tratatului de aderare, pot fi evaluate negativ de Comisia Europeană.
	33. Suplimentar, în tot textul proiectului de lege referințele la „statul membru”/ „statele membre”, „rezidenții sau cetățenii unui stat membru, sau orice persoană juridică rezidentă sau stabilă într-un stat membru”, „stat membru de stabilire” și „stat membru în care se prestează serviciul” vor fi completate cu cuvintele „al Uniunii Europene”, la cazul gramatical corespunzător.	33. Nu se acceptă. Referința expresă la Statele membre UE este inutilă reieșind din noțiunea de stat membru de la art. 4.
	34. Complementar, atragem atenția că prevederile UE necesită a fi transpuse într-o manieră care ar corespunde sistemului juridic național, păstrând esența, semnificația și scopul prevederilor UE. Această modalitate, denumită tehnica transpunerii cu reformulare, protejează ordinea juridică națională și terminologia consacrată. De asemenea, ea permite preluarea din actul UE a acelor elemente structurale care sunt relevante pentru transpunere și pentru realizarea direcțiilor de acțiuni prevăzute de actul UE, în special, în cazul directivelor, care cer anumite acțiuni pozitive de la statele membre UE. În acest mod, actul normativ național poate fi definit ca având un anumit nivel de discreție în raport cu obiectivul stabilit de actul UE, în acord cu tradiția juridică națională, cadrul instituțional și terminologia consacrată.	34. Se acceptă parțial. Tehnicile de armonizare legislativă urmează a fi coroborate în vederea atingerii unei transpuneri armonioase. S-a optat pentru metoda mixtă de la pct. 24 din Regulamentul aprobat prin HG nr. 1171/2018.
	35. Având în vedere cele expuse mai sus, precum și luând în considerare că aspectele de implementare a legii de transpunere vizează un moment incert din viitor, care	35. Nu se acceptă. Scopul Legii este de a introduce norme

	presupun o evaluare cuprinzătoare a autorităților, entităților și actelor care sunt incidente noțiunii de regim de autorizare, proiectul necesită a fi supus unei analize suplimentare minuțioase.	cadru de care se vor conduce autoritățile, altfel nu pot fi impuse drepturi și obligații pentru subiecții vizați. Autoritățile și actele normative care urmează a fi modificate vor fi identificate în procesul de implementare a prezentei legi. Detalii – în Nota de fundamentare.
Ministerul Justiției. Avizul nr. 04/1-7726 din 15.08.2024	1. Cu referire la proiectul definitivat al proiectului de lege privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii (număr unic 507/MDED/2024), reiterăm unele obiecții prevăzute în raportul de expertiză juridică al Ministerului Justiției nr. 04/1-6668 din 16 iulie 2024, cu formularea unor observații suplimentare expuse la forma actuală a proiectului. În art. 2, dispoziția prevăzută la alin. (1) este defectuoasă, în partea ce ține de subiecții pentru care se aplică respectiva lege. În context, recomandăm ca norma să fie raportată la definiția dată termenului „prestator” (observația este valabilă și pentru art. 30, 32, ș.a., în vederea utilizării unei terminologii uniforme). 2. La art. 4 lit. a): 1) cuvintele „autoritate publică cu rol de control” considerăm oportun a se corela cu terminologia utilizată în Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat, care operează cu termenul de „organ de control”. De altfel, în art. 12 alin. (8), art. 33 alin. (5) și art. 34 alin. (4) din proiect, la fel operează cu termenul de „organe de control”. În context, se va asigura utilizarea unei terminologii uniforme în tot textul proiectului; 2) cuvintele „ordinele profesionale” sunt defectuoase în contextul în care legislația	1. Se acceptă parțial. Au fost efectuate ajustări. Totodată menționăm că atât Directiva 123/2006, cât și Ordonanța Guvernului României nr.49/2009 privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii în România utilizează atât cuvinte ca ”un stat membru, cât și ”pe teritoriu”. Prin urmare, considerăm plauzibilă utilizarea ambelor formulări, or sensul normelor juridice nu este viciat. 2. 1) Se acceptă parțial. Legea presupune producerea de efecte în afara teritoriului Republicii Moldova unde o autoritate cu rol de control poate fi denumită diferit. Se propune includerea în noțiune a termenului organ de control, între paranteze, cu păstrarea formulării din Directivă. Menționăm totodată că nu doar organele de control prevăzute în anexa la Legea nr. 131/2012 pot fi incidente regimului de autorizare și implicit colaborării cu statele UE și Comisia prin intermediul PC, respectiv să efectueze verificări/controale. 2) Se acceptă

	națională nu operează cu un asemenea termen. Astfel, deși termenul citat se regăsește în textul Directivei 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne (în continuare - Directiva 2006/123/CE), actul normativ național care are ca obiect de reglementare transpunerea legislației UE, are un anumit nivel de discreție în raport cu obiectivul stabilit de actul UE, în acord cu tradiția juridică națională, cadrul instituțional și terminologia consacrată. În context, se propune ca cuvintele „ordinele profesionale” să fie excluse, cu atât mai mult că acestea pot fi regăsite în textul „sau alte organisme profesionale care, în exercitarea competenței de reglementare, creează cadrul legal pentru accesul la activitățile de prestări servicii ori exercitarea acestora”. 3. La art. 4 lit. b), textul „republicată, cu modificările și completările ulterioare,” se va exclude, ca fiind inutil. 4. La art. 6, cu referire la ghișeul unic electronic: 1) denumirea se recomandă a fi reformulată, în scopul stabilirii obiectului de reglementare a Ghișeului unic electronic; 2) considerăm necesar a se indica ce reprezintă acest ghișeu unic electronic, pe lângă faptul că constituie punct unic de contact electronic pentru prestatori. Or, raportat la dispozițiile <i>Legii nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat</i>, acesta poate fi un sistem informațional (a se vedea cu titlu de exemplu <i>Hotărârea Guvernului nr. 1078/2023 cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Ghișeul unic în domeniul maritim”</i>) sau o resursă informațională la baza căreia stă un sistem informațional. Astfel, având în vedere argumentele expuse în sinteza obiecțiilor și propunerilor, precum că „GUE nu este un sistem informațional, ci un punct unic de contact care activează în baza unui sistem informațional existent”, întru claritatea, previzibilitatea și aplicabilitatea normei, se va indica concret care este sistemul informațional incident în acest sens. Mai mult, punctul unic de contact, de regulă, se atribuie unei instituții și nu unui sistem informațional, care de altfel rezidă și în dispozițiile alin. (48) din preambulul <i>Directivei 2006/123/CE</i>. De asemenea, se creează confuzii între punctul unic de contact electronic și punctul de legătură prevăzut la art. 27 și 28 din proiect. În altă ordine de idei, la definitivarea proiectului se va ține cont și de observațiile Agenției pentru Guvernare Electronică expuse în avizul nr. 24/3007-132 din 18 iulie 2024, astfel încât în rezultat să se asigure ca în art. 6 să fie clar stabilit statutul ghișeului unic electronic;	3. Se acceptă 4. 1) și 2) Se acceptă parțial. Au fost operate modificări în conformitate cu avizul AGE.
--	---	--

	3) dispozițiile alin. (8) se vor exclude din art. 6, întrucât nu vizează obiectul de reglementare al acestui articol. Mai mult, asemenea normă nu se regăsește nici în art. 6 al <i>Directivei 2006/123/CE</i>, care are același obiect de reglementare ca și art. 6 din proiectul legii. Menționăm că, argumentele expuse în sinteza obiecțiilor și propunerilor referitor la păstrarea redacției alin. (8) sunt lipsite de relevanță și fundamentare logică. 5. La art. 7, cu referire la alin. (3), care prevede obligația autorităților competente de a răspunde, în mod clar și precis, prin intermediul GUE, în termen de maximum 10 zile lucrătoare de la înregistrarea cererii, oricărei cereri de informații sau asistență menționate la alin. (1) și (2), remarcăm faptul că potrivit art. 60 alin. (1) al <i>Codului administrativ nr. 116/2018</i>, termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Or, trebuie să existe o procedură uniformă aplicabilă în toate cazurile și doar în situații excepționale pot fi stabiliți alți termeni în legislația specială (observația este valabilă și pentru art. 20 alin. (5)). 6. În art. 8 alin. (2), cuvintele „prin alte instrumente comunitare” se vor substitui cu cuvintele „prin instrumente ale Uniunii Europene”. 7. În art. 11 alin. (3), referința la „legislația UE transpusă” se consideră a fi irelevantă, în contextul în care normele UE au fost transpuse în legislația națională. 8. Art. 25 alin. (1) prevede că „Autoritățile competente, ordinele, organismele și asociațiile profesionale, încurajează elaborarea pe domeniul de competență, a unor coduri de conduită care să faciliteze prestarea de servicii sau stabilirea unui prestator într-un stat membru”. În context, din conținutul normei nu este clar care entități vor trebui să elaboreze coduri de conduită și cine le va aproba. 9. Denumirile art. 33 și 34 recomandăm a fi reformulate, în vederea asigurării expunerii clare și echivoce a obiectului de reglementare. În context, se va face distincție clară la care categorie de prestatori se face referire ținând cont de definiția dată termenului de „prestator” cuprinsă la art. 4 lit. g). Or, reieșind din conținutul art. 33, dispozițiile se referă la prestatorii stabiliți pe teritoriul Republicii Moldova, în cazul deplasării temporare a acestora într-un alt stat membru, iar referitor la art. 34,	3) Se acceptă 5. Nu se acceptă. Art. 60 alin. (1) al Codului administrativ nr. 116/2018 prevede expres posibilitatea stabilirii prin lege a unui alt termen. În acest caz este situația în care se oferă clarificări, se prezintă anumite informații de ordin standard (procedură, termeni) ceea ce nu necesită efort în examinare și adoptare a unei decizii (act administrativ) care ar justifica un termen mai mare. Directiva la art. 7 alin. (4) ”Statele membre se asigura ca ghiseele unice si autoritatile competente raspund in cel mai scurt timp...” 6. Se acceptă 7. Se acceptă 8. Se acceptă 9. Se acceptă
--	--	---

	dispozițiile se referă la prestatorii stabiliți în alt stat membru, în cazul deplasării temporare a acestora pe teritoriul Republicii Moldova. 10. La art. 39, pentru claritate, se recomandă ca norma să fie completată cu cuvintele „care vor intra în vigoare conform regulii generale”. Totodată, normele cuprinse în capitolul II nu pot fi puse în aplicare peste o lună de la data publicării, ținând cont că acestea fac referire la toate autoritățile competente, beneficiarii și prestatorii de servicii, inclusiv ai statelor membre UE. Cu referire la alin. (2), ținând cont că potrivit alin. (1), legea intră în vigoare la data semnării Tratatului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, ceea ce semnifică că depinde de un eveniment din viitor care nu este concret și sigur, nu putem include obligația Guvernului de a îndeplini anumite sarcini care nu au ca fundament intrarea în vigoare a legii, sau certitudinea că această lege va fi aplicabilă. Observație similară este valabilă și pentru alin. (3). 11. Complementar, reiterăm observația din raportul de expertiză precedent al Ministerului Justiției nr. 04/1-6668 din 16 iulie 2024, prin care s-a atras atenția că prevederile UE necesită a fi transpuse într-o manieră care ar corespunde sistemului juridic național, păstrând esența, semnificația și scopul prevederilor UE. Această modalitate, denumită tehnica transpunerii cu reformulare, protejează ordinea juridică națională și terminologia consacrată. De asemenea, ea permite preluarea din actul UE a acelor elemente structurale care sunt relevante pentru transpunere și pentru realizarea direcțiilor de acțiuni prevăzute de actul UE, în special, în cazul directivelor, care cer	10. Nu se acceptă. Conform art.56 alin. (1) din Legea nr. 100/2011 - actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării, prin urmare nu vedem necesară o precizare suplimentară, acestea urmând să intre în vigoare peste o lună de la data publicării conform regulii generale. - Obligația autorităților de implementare este în asigurarea unei implementări și aplicări ulterioare a legii. Or, în lipsa unei legi nu vor exista drepturi și obligații scadente la un moment în timp. Lipsa legii presupune lipsa informării asupra normelor juridice concrete materiale și de procedură care urmează a fi aplicate, orice altă abordare ar însemna o interpretare și aprecieri distorsionate lipsite de uniformitate. Guvernul va asigura colaborarea dintre autoritățile competente incidente, în special AGE și ASP. 11. Se acceptă parțial. Tehnicile de armonizare legislativă urmează a fi coroborate în vederea atingerii unei transpuneri armonioase. S-a optat pentru metoda mixtă de la pct. 24 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația UE, aprobat prin HG nr. 1171/2018.
--	---	--

	anumite acțiuni pozitive de la statele membre UE. În acest mod, actul normativ național poate fi definit ca având un anumit nivel de discreție în raport cu obiectivul stabilit de actul UE, în acord cu tradiția juridică națională, cadrul instituțional și terminologia consacrată. Menționăm faptul că, fiecare act UE trebuie plasat într-un anumit context național și instituțional, iar în cazul în care acest lucru nu este realizat, implementarea legislației UE copiate devine dificilă și chiar imposibilă. 12. Suplimentar, se va analiza sugestia Centrului de armonizare a legislației, expusă în avizul nr. 31/02-126-8167 din 22.07. 2024, care reieșind din contextul național și	Limbajul apropiat de cel al actului UE este dictat de specificul de aplicare în spațiu al actului – teritoriul UE și celui de subiecți – resortisanți din țările UE. Utilizarea limbajului aferent școlii juridice naționale, în cazul acestei Directive, dar și a altor acte UE cu caracter cadru, poate duce la interpretări eronate și deficiență în implementare, fapt cu relevanță și pentru actorii naționali care vor trebui să comunice cu cei din UE, utilizând limbajul corespunzător Directivei. S-a decis că modul de formulare este în corespundere cu litera c) al art. 54 din Legea nr. 100/2017 - <i>terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația UE și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi.</i> Mai mult, în conformitate cu pct. 23 din Regulamentul menționat supra "Pentru respectarea terminologiei legislației UE, se vor utiliza termenii prevăzuți în actul Uniunii Europene sau similari acestora[...], ceea ce derivă și din prevederile sbpct. 3) al pct. 13 - "la elaborarea proiectului de act normativ urmează a fi respectată terminologia legislației UE, utilizându-se concepte și noțiuni identice sau compatibile celor utilizate în legislația Uniunii Europene". 12. Nu se acceptă. După cum s-a menționat Directiva este un
--	--	---

	normele metodologice privind armonizarea, recomandă examinarea opțiunii armonizării treptate a prevederilor Directivei 2006/123/CE, prin planificarea și implementarea atât a activităților de evaluare cerute de directivă, cât și a măsurilor normative, administrative și instituționale necesare.	document-cadru care a servit temei juridic pentru armonizarea cadrului juridic național de către statele membre UE, care au avut libertatea de a alege metoda de implementare în perioada stabilită de Directivă (2006-2009). Art. 288 TFUE prevede în acest sens că <i>”Directiva este obligatorie pentru fiecare stat membru destinat cu privire la rezultatul care trebuie atins, lăsând autorităților naționale competența în ceea ce privește forma și mijloacele”</i>. Prin urmare, toate alegațiile privind modalitatea la care a recurs unul sau alt stat membru în procesul de implementare a Directivei comportă un anumit interes din perspectiva cognitivă, dar nu este aplicabil direct statelor candidate. Deci, statele membre au avut un act normativ care a servit temei pentru realizarea măsurilor de transpunere. Fapt, care lipsește în cazul Republicii Moldova, or, referința la acte ale UE este interzisă prin pct. 25 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația UE (HG 1171/2018). Modul de transpunere în statele membre UE este descris în manualul Armonizarea legislației ca element cheie pentru succesul procesului de integrare (2022) la Capitolul I. Modul de transpunere pentru Republica Moldova este descris la Capitolul III în special pct. 3.1.2 care prevede expres principalele 3 etape ale procesului de armonizare legislativă: <u>1- adoptarea actului</u>
--	--	---

		normativ, 2- implementarea, 3 - aplicarea. Considerând pct. 4.7 din Manual care reliefează că <i>”Reglementările care stabilesc drepturi și obligații, noi instituții/autorități publice și sancțiuni nu pot fi adoptate prin acte normative subordonate legii”</i>, s-a decis elaborarea unui proiect de lege. Menționăm că Directiva și proiectul vizează diferiți subiecți fără a fi expuși exhaustiv, aceștia urmând să se aprecieze privind incidența normelor juridice respective. Subiecți pot fi atât autorități publice, inclusiv cele care nu sunt subordonate Guvernului, cât și cele private, dar și autoritățile publice locale, care se bucură de o autonomie largă. Considerând alin. (1) al art. 14 din Legea nr. 100/2017 care prevede <i>”Hotărârea Guvernului este un act care se adoptă de către Guvern pentru organizarea executării legilor.”</i> nu vedem posibilă asigurarea transpunerii printr-un act normativ subordonat legii, dar nici asigurarea unui proces de evaluare și revizuire a prevederilor legale, considerând subiecții vizați de Directivă. O abordare propusă de autorul obiecției va prejudicia atingerea scopului proiectului de lege și a procesului de creare a unor mecanisme și sisteme care vor asigura o integrare corespunzătoare și în termen. Mai mult, se presupune o autoevaluare de conformare de către orice autoritate incidentă legii, fapt pentru care este necesară o obligație impusă la nivel de lege.
--	--	---

		Or, presupunerea că o singură instituție (MDED), chiar și cu prezumpția că autoritățile incidente vor fi cooperante într-o oarecare măsură, va putea acoperi sarcina de evaluare și impunere a anumitor acțiuni (armonizare treptată) este fără nici un fundament practic, deci irealizabilă, inclusiv din lipsă de personal disponibil, fără a invoca și termenii pentru transpunere.
Ministerul Educației și Cercetării. Avizul nr. 08/5-09/4438 din 10.07.2024	1. La Capitolul II "Simplificarea administrativă", art. 5, subpct.(4) lit.a) și d) se exclud. Menționăm că "calificarea de medic veterinar" și "profesiile de avocat și arhitect" sunt profesii reglementate, conform Directivei nr. 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale și, respectiv, se regăsesc în lit. b). 2. La art. 16 lit. e) textul "domeniilor privind recunoașterea calificării de medic veterinar și exercitare a profesiei de arhitect" se va substitui cu cuvintele "domeniilor profesiilor reglementate".	1. Se acceptă. 2. Se acceptă.
Ministerul Muncii și Protecției Sociale. Aizul nr. 07/3769 din 16.07.2024	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se acceptă.
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare. Avizul nr. 2024 PLP-2253	La proiectul Legii: 1. Cu titlu de observație de ordin general, atragem atenția că din punct de vedere al dreptului internațional și constituțional, actele normative adoptate de autoritățile unui stat își produc efectul juridic doar pe teritoriul acestui stat. Astfel, considerăm necesar de exclus orice referință la statele membre și Comisia Europeană, întrucât din perspectiva principiului invocat, Republica Moldova prin legile sale naționale nu poate să oblige acești subiecți de drept să respecte anumite norme de conduită. Or, acest lucru la moment se poate realiza doar prin acorduri interstatuale. 2. La articolul 3, alineatul (1) observăm că legislația Uniunii Europene pentru Republica Moldova, încă nu constituie un drept primar, care să prevaleze legislației naționale. Astfel, din textul articolului 3 se vor exclude referințele la directivele și regulamentele europene. Pe de altă parte subliniem că reglementarea conflictului normativ între norma generală și cea specială se soluționează în conformitate cu	1.Nu se acceptă. Legea va intra în vigoare la data intrării în vigoare a Tratatului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană. 2.Nu se acceptă. A se vedea comentariul de mai sus.

	prevederile articolul 5 alineatul (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. 3. La articolul 9 alineatul (8), atragem atenția că reglementări cu privire la obligativitatea motivării decizie și excepția de la această regulă se regăsesc în articolul 118 alineatul (3) și (4) din Codul administrativ. Pentru evitarea dublării normelor, considerăm necesar de exclus alineatul analizat. 4. De asemenea, subliniem că termenul de examinare a unei cereri de autorizare și de prelungire al acestuia reglementat în articolul 12 alineatul (2) din proiect, corespunde cu termenul general și cel de prelungire din articolul 60 alineatul (1) și (4) din Codul administrativ. Considerăm că reglementarea unui termen de examinare s-ar justifica numai atunci când acesta ar fi altul decât cel general stabilit de Codul administrativ, care admite derogări de la normele sale doar prin lege. 5. La articolul 40 alineatul (1), observăm că potrivit articolul 56 alineatul (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative „Actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării.” Deci, data intrării în vigoare este o dată certă. În speță însă, formula utilizată de autorul proiectului, „data semnării tratatului internațional”, nu reprezintă o dată certă, fiind mai degrabă un eveniment viitor și incert, dat fiind faptul că semnarea sa depinde de respectarea unor anumite condiții.	3. Nu se acceptă. Norma din proiect nu este concurentă, ci specială, care nu admite derogări în cazul normelor care nu presupun acordarea autorizației, or. alin (4) al art. 118 CA stabilește derogări de la regula generală de motivare. 4. Nu se acceptă. expunerea termenilor de examinare este intercalată cu specificul termenului de inițiere a procesului, expunerea în clar a acestora contribuie la lizibilitatea normei exceptând necesitatea consultării unui alt act normativ în special de către un nerezident. 5. Nu se acceptă. Condițiile impuse în procesul de aderare accelerată nu permit utilizarea normelor citate de autorul propunerii, altfel ar fi zădărnicit procesul de aderare.
Ministerul Sănătății. Avizul nr. 21/2769 din 23.07.2024	La elaborarea proiectului nu s-a ținut cont de prevederile Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, care stabilește principiile de legiferare, prin care actul normativ trebuie să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare. 1. Pentru a asigura că proiectul este corelat cu prevederile și noțiunile stabilite în actele normative în domeniul sănătate, se propune următoarea redacție la Articolul 2. subpunctul (2) litera f): ”f) servicii medicale acordate de prestatorii de servicii medicale indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare.”. 2. Adicional, considerăm oportun de revăzut o serie de prevederi stabilite la Articolul 6. Ghișee unice. În special, nu este clar considerentul pentru care utilizatorii ghișeului unic electronic se limitează la subiecții nerezidenți.	1. Se acceptă 2. Se acceptă

	Or, scopul ghișeelor unice – de a oferi prestatorilor de servicii o interfață prin care să poată accesa toate informațiile necesare privind procedurile administrative, trebuie să servească tuturor subiecților cu dreptul de a presta servicii pe teritoriul Republicii Moldova – atât celor rezidenți, cât și nerezidenți. 3. De asemenea, nu este clară cerința stabilită în Articolul 6. aliniatul (3), prin care autoritățile competente trebuie să se înregistreze în GUE.	3. Nu se acceptă. GUE va funcționa în baza unui sistem informațional care presupune dreptul de a opera în sistem pentru actori înregistrați.
Ministerul Finanțelor. Aizul nr. 07/5-03/275/1120 din 23.07.2024	1. Potrivit art.2 alin.(3) din proiectul de lege, „prezenta lege nu se aplică în domeniul legislației fiscale”. Astfel, în sensul art.2 alin.(3) din proiectul legii privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii, nu este clar dacă norma urmează a fi aplicată în raport cu serviciile/acțiunile întreprinse de către SFS sau contribuabilii (prestatorii) care prestează servicii consumatorilor în domeniul aplicabilității legislației fiscale (contabil, audit, consultanță). 2. Totodată, proiectul de lege nu prezintă o viziune clară și comprehensivă asupra domeniului de intervenție. În acest sens, considerăm necesar completarea Notei informative cu descrierea domeniului de aplicabilitate prin prisma impactului asupra mediului de afaceri, dar și a sectorului public, atât prin necesarul de cheltuieli, dar și a eventualelor venituri ratate. Mai mult, în Capitolul 5 Fundamentarea economico financiară din Nota informativă la proiect este menționat că, „adoptarea prezentului proiect poate avea ca efect majorarea cheltuielilor bugetare”, fără a se face analiza impactului financiar și argumentarea costurilor. Respectiv, Ministerul Finanțelor este privat de posibilitatea expunerii asupra aspectelor financiare.	1. Se acceptă. În transpunere se va utiliza termenul ”domeniul impozitării”. Prin urmare activitatea oricărei autorități competente va fi incidentă Legii în partea în care comportă caracteristici pentru un regim de autorizare. 2. Se acceptă. Nota de fundamentare a fost completată cu informația privind costurile estimative de implementare a prevederilor Legii. Totodată, evocăm că Legea stabilește norme-cadru pentru ulterioara apreciere de către fiecare autoritate a incidenței prezentei legi, termenul de conformare fiind stabilit de dispozițiile tranzitorii, iar intrarea în vigoare la momentul semnării tratatului de aderare derivă din imposibilitatea transpunerii Directivei pe teritoriul unui stat care nu este membru UE, cu excepția normelor ce vizează facilitarea regimurilor de autorizare. Din această perspectivă, precum și considerând numărul mare, dar și incert al autorităților competente și a autorizațiilor emise de acestea, este irealizabil faptul ca o singură autoritate să identifice orice impact financiar posibil.

		Totodată, majoritatea instituțiilor incidente regimului de autorizare sunt acele emitente de acte permissive (Legea nr. 160/2011) sau a unor acte similare, fapt care presupune o corespundere la moment a structurii și capacității autorității, nefiind necesară o evaluare suplimentară. Acele autorități care transpun acquis-ul UE, sau instituie din alte motive acte incidente regimului de autorizare, urmează să efectueze evaluarea financiară și instituțională la momentul elaborării actelor normative corespunzătoare. Proiectul presupune transpunerea unui act normativ pilon al pieței interne al UE. Directiva are efect larg pe orizontală implicând o evaluare cuprinzătoare a oricărei autorități incidente regimului de autorizare, care de sine stătător trebuie să revizuiască procesele interne și cele spre exterior inclusiv prin prisma potențialelor modificări a cadrului juridic aplicabil și ajustării capacităților sale instituționale (de personal, material, etc.). Acest proces va permite identificarea actelor de autorizare latente. Respectiv, este imposibilă evaluarea, la moment, a tuturor autorităților și actelor incidente regimului de autorizare. Legea de transpunere este necesară pentru instituirea unor drepturi și obligații pentru subiecții relevanți și stabilirea orizontului de implementare. Or, o abordare diferită ar presupune
--	--	--

	3. Suplimentar, considerăm oportun ajustarea textului și a formulărilor normelor proiectului în concordanță cu terminologia și limbajul specific legislației Republicii Moldova.	nerealizarea Recomandărilor UE din Raportul în procesul de aderare a RM la UE, care în consecință va zădărnici procesul de aderare. 3. Se acceptă parțial. Concomitent este de evidențiat faptul că Directiva 123/2006 este tradusă oficial în limba română, dată fiind calitatea României de stat-membru al UE. Din acest considerent, este oportună utilizarea terminologiei din Directivă, or, urmare procesului de integrare, <i>”limbajul specific legislației Republicii Moldova”</i> urmează a fi coroborat cu normele UE. Suplimentar, menționăm că Legea de transpunere va produce efecte juridice odată cu semnarea tratatului de aderare. Totodată au fost luate în considerare propunerile autorităților pe segmentul respectiv.
Ministerul Afacerilor Interne. Avizul nr. 38/2904 din 11 iulie 2024	1. Alin. (2) al art. 1 – se propune excluderea textului „și eliminarea monopolurilor care prestează servicii.”, drept motiv servind menționarea acestei acțiuni la alin. (5) al aceluiași articol.	1. Se acceptă.
	2. Alin. (3) al art. 7 – a se elimina cuvântul „cererii”, întru evitarea folosirii formațiunii tautologice ale acestuia, care constă în repetarea inutilă a aceleiași idei. Iar potrivit pct. g) art. 54 din Legea 100/2017, în textul proiectului de lege se evită tautologiile juridice.	2. Se acceptă.
	3. Alin. (5) al art. 12 – se propune substituirea textului „în cel mai scurt timp, dar nu în mai mult de 5 zile lucrătoare” cu textul „în termen de cel mult 5 zile lucrătoare”.	3. Se acceptă.
	4. Alin. (6) al art. 12 – se propune substituirea textului „în cel mai scurt timp, dar nu în mai mult de termenii prevăzuți la alin. (5)” cu textul „în termen de cel mult 5 zile lucrătoare”.	4. Se acceptă.
	5. Alin. (1) al art. 19 – reieșind din cerința conform căreia norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie pentru a corespunde criteriilor de calitate, și anume accesibilitate, previzibilitate și claritate, considerăm oportun de a reformula conținutul alin. (1) cu următorul text „Beneficiarul nu este supus tratamentului discriminatoriu	5. Se acceptă.

	referitor la cetățenie ori naționalitate, sau pe locul de reședință ori sediul acestuia, în condițiile generale de acces la un serviciu pus la dispoziția publicului de către prestator.”	
	6. Lit. c) alin. (2) al art. 20 – întru asigurarea unui proces echivalent și continuu de informare și asistență practică, atât la nivel național cât și internațional, luând în considerare că calitatea de beneficiar poate fi atât consumatorul, cât și prestatorul, se propune înlocuirea cuvântului „consumatorii” cu textul „prestatorii și consumatorii”.	6. Se acceptă parțial.
	7. Alin. (4) al art. 20 – în același rând de idei expus anterior, se propune înlocuirea cuvântului „consumatorului” cu textul „prestatorului și consumatorului”.	7. Nu se acceptă. În cazul dat poate fi doar consumatorul în sensul Legii 105/2003.
	8. Alin. (5) al art. 20 – pentru evitarea unei interpretări eronate sau confuze a termenului, a se specifica tipul de termen zile calendaristice sau lucrătoare.	8. Se acceptă.
	9. Alin. (5) al art. 22 – pentru scoaterea în evidență a noțiunilor, se propune utilizarea scrisului cursiv a acestora, sau evidențierea lor cu semne de citare („”).	9. Se acceptă.
	10. Alin. (2) al art. 23 – întrucât, conform prevederilor art. 54 din Legea 100/2017, textul actului normativ se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, se recomandă reformularea textului „Comunicările comerciale ale profesiilor reglementate respectă normele profesionale ale acestora” cu următorul conținut „În comunicarea comercială a profesiilor reglementate se vor respecta normele profesionale”.	10. Se acceptă.
	11. Lit. b) alin. (2) al art. 24 – nefiind clar cărui subiect i se asigură independența și imparțialitatea, se sugerează specificarea dată prin adăugarea cuvântului „acestora” la finele propoziției.	11. Se acceptă.
	12. La elaborarea proiectului de lege, se recomandă consultarea prevederilor art. 54 din Legea 100/2017, îndeosebi ce ține de respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație.	12. Se acceptă.
Ministerul Afacerilor Interne. Avizul nr. 38/3190 din 05 august 2024	Lipsa obiecțiilor și propunerilor suplimentare.	Se acceptă.
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale. Avizul nr. 21-3619 din 05.07.2024	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se acceptă.

Ministerul Mediului. Avizul nr. 13-05/1955 din 11.07.2024	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se acceptă.
Ministerul Mediului. Avizul nr. 13-05/2215 din 06.08.2024	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se acceptă.
Ministerul Energiei. Avizul nr. 08-1891 din 17 iulie 2024	1. La art. 16 lit. a) propunem substituirea cuvântului „gazelor” cu cuvintele „gazelor naturale” precum și substituirea cuvântului „electricității” cu cuvintele „energiei electrice” pentru a respecta terminologia utilizată în Legile sectoriale în vigoare, precum Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale și Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică. 2. La art. 20 alin. (5) propunem substituirea cuvintelor „de la primirea solicitării” cu cuvintele „de la recepționarea solicitării”. 3. Totodată, în vederea concretizării termenilor care trebuie respectați în cadrul procedurilor administrative, propunem completarea după textul „de 20 de zile” cu cuvântul „calendaristice”, pentru a evita crearea confuziilor și înțelegerea ambiguă a termenilor stabiliți de lege. Necesitatea indicării cuvântului „calendaristice” decurge din indicarea de către autorul proiectului în conținutul art. 12 alin. (2) și alin. (4), art. 26 alin. (2) a termenului „calendaristice” pentru efectuarea anumitor acțiuni. În același timp, Codul administrativ al Republicii Moldova la art. 63 alin. (1) prevede, că „Calcularea termenelor în procedura administrativă se efectuează în conformitate cu prevederile art. 383–390 din Codul civil”. Consecutiv, Codul civil al Republicii Moldova în conținutul art. 384 stabilește, că „Termenul se instituie prin indicarea unei date calendaristice, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și sigur că se va produce”. 4. Cu titlu de recomandare, se propune autorilor proiectului să utilizeze diacriticele în conținutul întregului text pentru a asigura o claritate lingvistică superioară, a respecta normele ortografice ale limbii române și a evita orice potențiale ambiguități în înțelegerea conținutului.	1. Se acceptă. 2. Se acceptă 3. Se acceptă parțial. 4. Se acceptă
Ministerul Energiei. Avizul nr. 04-2185 din 15 august 2024	1. La art. 4 lit. e) propunem substituirea denumirii instituției „ <i>Curtea de Justiție a Comunităților Europene</i> ” cu denumirea corectă a acesteia „ <i>Curtea de Justiție a Uniunii Europene</i> ”, dat fiind luată în considerare modificarea acesteia conform art. 2, alin. (2), lit. a) al Tratatului de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea	1. Se acceptă

	Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la Lisabona, 13 decembrie 2007. 2. La art. 16 lit. f) propunem substituirea denumirii „<i>Comunității Europene</i>” cu denumirea corectă „<i>Uniunii Europene</i>”, conform aceluiași articol din Tratatul de la Lisabona, menționat supra. 3. Concomitent, rezultând din prevederile art. 54 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de Hotărâre va fi revizuit în aspectul limbajului, ortografiei și punctuației utilizate, fapt care va asigura o claritate lingvistică superioară, și va evita orice potențiale ambiguități în înțelegerea conținutului.	2. Se acceptă 3. Se acceptă
Ministerul Afacerilor Externe. Avizul nr. DI/3/041.1-7135 din 08 iulie 2024	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se acceptă.
Ministerul Culturii. Aizul nr. 05-09/2167 din 11.07.2024	La art. 10 alin. (1) din proiectul de hotărâre menționat supra, textul „nelimitată, cu excepția cazurilor următoare:” se va substitui cu textul „de 5 ani, sau pe un termen stabilit de acordurile bilaterale dintre Republica Moldova și statul respectiv”.	Nu se acceptă. Norma juridică transpune expres prevederile art. 11 din Directivă. Constituția la art. 8 Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale stabilește că Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, ..., iar Directiva este aplicată doar pieței comune a UE, în cazul Republicii Moldova fiind teritoriul național. Astfel, actele prevăzute de tratatele internaționale vor deveni parte a câmpului juridic național și vor fi prioritizate în temeiul articolelor 19 și 20 din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova.
Ministerul Culturii. Aizul nr. 04/3-09/2479 din 09.08.2024	În conținutul proiectului de hotărâre. 1. La capitolul I, art.3, sintagma „<i>Acesle donenii includ:..</i> ” exprimă continuitatea primului alineat, care nu prevede domenii, dar se referă la categorii de norme. Astfel, considerăm relevantă reformularea primei fraze în corelația descrierii domeniilor,	1.Se acceptă

	pentru menținerea percepției univoce a alineatului. 2. La capitolul II: 1) art. 6 alin. (5), conform regulilor tehnicii legislative, propoziția „<i>Modul de colectare, procesare și transmitere a documentelor/datelor în/din GUE se slabileste de Guvern</i>” urmează a fi prevăzută în alineat separat, întrucât alin. (5) prevede atribuțiile și desemnarea altei autorități. 2) art. 7 alin. (6), obligativitatea de asigurare de către autoritățile competente a disponibilității informațiilor stabilite în limba engleză, va constitui un impediment în activitate pentru autoritățile competente în vederea implementării acesteia, or, art. 7 alin. (2) din Directiva 2006/123/CE prevede că „informațiile se furnizează într-un limbaj clar și inteligibil”, fără a indica cert în care limbă se va furniza informația. 3. La capitolul III, art.9 alin. (4) propunem excluderea cuvintelor „și prestatorul”, deoarece art. 29 alin. (2) din proiect se referă la obligativitatea persoanei desemnate de autoritatea competentă de a transmite solicitări către autoritățile competente din alte state membre și a formulării de răspunsuri la solicitările acestora. 4. La capitolul IV, art. 15 alin. (4) se propune modificarea primei propoziții și expunerea în următoarea redacție: „Autoritățile publice pot aplica, în conformitate cu legislația națională armonizată, propriile reguli în ceea ce privește condițiile de angajare a salariaților, inclusiv cele stabilite în contractele colective de muncă.” 5. La capitolul V: 1) la art. 21: a) alin. (l) lit., j), "principalele caracteristici ale serviciilor în cazul în care acestea nu reies deja din context" propunem excluderea "serviciilor în cazul în care acestea nu reies deja din context", precizăm că, consumatorul mediu nu poate face o alegere corectă, dacă nu sunt indicate principalele caracteristici ale serviciilor prestate.	2. 1) Nu se acceptă. Nu influențează scopul proiectului considerând dispozițiile tranzitorii. 2) Nu se acceptă Alin (5) al art. 7 - Statele membre și Comisia iau măsuri adiacente pentru a încuraja ghișeele unice să facă astfel, încât informațiile prevăzute la prezentul articol să fie disponibile în alte limbi comunitare. Această dispoziție nu aduce atingere legislației statelor membre cu privire la utilizarea limbilor. Considerând caracterul transfrontalier al informațiilor livrate este important să fie asigurată înțelegerea informațiilor. 3. Nu se acceptă. Ambii subiecți sunt obligați să ofere asistență. 4. Nu se acceptă. Persoana fizică devine salariat după semnarea contractului. 5. 1) a) Nu se acceptă. Este important ca prestatorul să nu fie impus la acțiuni suplimentare care reies deja din alte acte, aceasta constituind o deraiere de la norma UE spre birocratizare.
--	--	---

	b) alin. (2) ”La alegerea prestatorului” de exclus, deoarece art. 21 alin. (1) presupune obligativitatea prestatorului de a informa beneficiarul, însă sintagma ”La alegerea prestatorului” este în contradicție cu alin. (1), la fel de exclus lit.a) a aceluiași articol ”sunt comunicate de către prestator din proprie inițiativă”; 2) la art.25: a) la alin. (1), expresia ”ordinele, organismele și asociațiile profesionale” nu oferă claritate privind entitățile care constituie subiect al normei, iar oportunitate de ”stabilire a unui prestator într-un stat membru” este irelevantă, astfel, se propune revizuirea și redactarea normei. b) la alin. (3) sintagma ”în special prin ușurarea evaluării competenței prestatorului” nu se referă la acțiunea de referință a normei, or, art. 14 din proiect stabilește cerințele supuse evaluării, fără a condiționa evaluarea competenței prestatorului.	b) Se acceptă. 2) a) Se acceptă. b) Nu se acceptă. A se vedea alin. (3) art. 26 din Directivă.
Agencia pentru Guvernare Electronică. Avizul nr. 24/3007-132 din 18.07.2024	La proiectul de lege: 1. În art.4 lit.j), definiția noțiunii „registru” necesită a fi revizuită în conformitate cu definiția noțiunii respective din art.3 al Legii nr.71/20007 cu privire la registre. Astfel, în contextul normelor de la art.6 alin.(2) lit.a), art.15 alin.(3) lit.b), art.21 alin.(1) lit.b) din proiectul de lege, conchidem că noțiunea respectivă se referă la registrele de stat instituie și ținute de autoritățile publice din Republica Moldova. În context, necesită a fi menționat faptul că, potrivit art.25 alin.(1) din Legea nr.71/2007, registrele de stat se țin în format electronic, excluzându-se astfel posibilitatea ținerii registrelor respective pe suport de hârtie. Prin urmare, propunem expunerea art.4 lit.j) cu următorul cuprins: „j) <i>registru</i> – totalitatea informațiilor documentate cu privire la prestatorii de servicii în general sau prestatorii de servicii autorizați într-un domeniu specific, ținute într-un sistem informațional automatizat din posesia sau deținut de către o autoritate competentă din Republica Moldova sau ținute sub orice formă de evidență sau bază de date administrată de o autoritate competentă dintr-un stat membru al Uniunii Europene, în format electronic ori pe suport de hârtie;”.	1. Nu se acceptă. Registrul în sensul Directivei este un concept mai larg și cuprinde nu doar registrele de stat, dar reieșind din noțiunea de autoritate competentă care presupune și ”<i>asociațiile profesionale sau alte entități profesionale</i>”.
	2. Conform Tabelului de concordanță la proiect, în vederea transpunerii articolului 6 din Directiva 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne, publicată în Jurnalul Oficial	2. Se acceptă parțial. Instituirea GUE presupune un SI în spatele acestuia, oricare ar fi acesta, deci poate fi

al Uniunii Europene L 376/36 din 27.12.2006, art.6 din proiectul de lege stabilește înființarea Ghișeului Unic Electronic (<i>GUE</i>) care va servi în calitate de punct unic de contact electronic pentru subiecții nerezidenți vizați de lege. La acest subiect, constatăm că descrierile noțiunii de „ghișeu unic” în alin.(48) din preambul și articolul 6 al Directivei respective și reglementările privind GUE din proiectul de lege conțin elemente de similaritate cu noțiunea „portalul guvernamental al serviciilor publice” (<i>PSP</i>), definită în art.2 din Legea nr.234/2021 cu privire la serviciile publice. Astfel, rolul ce se propune de a fi atribuit GUE și cel pe care îl are prezent PSP constă în oferirea accesului la 1. serviciile publice și la informațiile autentice despre acestea. De altfel, art.16 alin.(4) din Legea nr.234/2021 și art.4 alin.(4) din Legea nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător stabilesc că implementarea ghișeului unic la prestarea serviciilor publice electronice, inclusiv pentru solicitarea actelor permissive, se efectuează prin intermediul portalului guvernamental al serviciilor publice. De asemenea, trebuie să menționăm că, în scopul implementării Legii nr.234/2021 și Legii nr.160/2011, prin Hotărârea Guvernului nr.169/2021, a fost instituit Registrul de stat al serviciilor publice (<i>RSSP</i>) și a fost aprobat Regulamentul privind modul de ținere a RSSP care stabilește inclusiv modalitatea de utilizare a PSSP. În context, atragem atenția autorului proiectului că, în opinia noastră, GUE descris în proiect a fost deja instituit prin Legea nr.234/2021, prin urmare, considerăm inoportună includerea în proiect a normelor ce ar reglementa existența unui ghișeu unic nou, concomitent cu portalul guvernamental al serviciilor publice din cadrul Sistemului informațional „Registrul de stat al serviciilor publice”. Astfel, în vederea asigurării corelării prevederilor din proiect cu cele ale Legii nr.234/2021, ale Hotărârii Guvernului nr.169/2021 și ale Legii nr.142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate, considerăm necesar ca art.6 să fie reformulat, după cum urmează: „Articolul 6. Ghișeul unic electronic (1) Se desemnează portalul guvernamental al serviciilor publice din cadrul Sistemului informațional „Registrul de stat al serviciilor publice” în calitate de Ghișeu unic electronic (în continuare - <i>GUE</i>), care va servi în calitate de punct unic de contact electronic pentru subiecții nerezidenți vizați de prezenta lege. (2) GUE asigură pentru prestatori posibilitatea îndeplinirii cu ușurință, de la distanță și prin mijloace electronice, a următoarelor proceduri și formalități: a) ansamblul procedurilor și formalităților necesare pentru accesul la activitățile de	PSP sau SIA GEAP sau alt portal, sau PSP poate fi utilizat în calitate de front office pentru informare și comunicare cu prestatorul, iar SIA GEAP să intervină la momentul solicitării și eliberării actului permisiv. Menționăm că PSP se referă doar la servicii publice, pe când o autoritate competentă poate fi și ” <i>asociațiile profesionale sau alte entități profesionale</i> ”. Regimul de autorizare este similar celui actelor permissive operarea cărora se efectuează prin SIA GEAP. În conformitate cu dispozițiile tranzitorii din proiect, Guvernul va adopta măsuri de implementare până la data de 01.01.2028, perioadă în care se vor efectua evaluările necesare.
--	--

	servicii ale acestora, în special declarațiile, notificările sau cererile necesare pentru obținerea autorizării, inclusiv cererile de înscriere într-un registru; b) oricărei cereri de autorizare necesare pentru exercitarea activităților de servicii. (3) Autoritățile competente se înregistrează și asigură înregistrarea serviciilor publice și a informațiilor aferente acestora în Registrul de stat al serviciilor publice în modul stabilit de Guvern. (4) Interoperabilitatea și schimbul de date dintre sistemele informaționale de stat ale autorităților competente naționale și sistemele informaționale ale altor state se realizează în baza acordurilor internaționale la care Republica Moldova este parte, prin intermediul platformei de interoperabilitate. (5) Se desemnează Instituția publică „Agenția de Guvernare Electronică” (în continuare - AGE) în calitate de posesor al GUE. (6) Funcționarea GUE nu aduce atingere repartizării competențelor autorităților administrației publice rezidente, nici ale organismelor profesionale sau ale altor organe cu competență de reglementare, autorizare ori control în domeniul serviciilor. (7) Asigurarea funcționalității și reglementarea regimului juridic și a modului de utilizare ale portalului guvernamental unic al serviciilor publice se stabilesc de către Guvern. (8) Alineatul (2) nu exonerează de controale la fața locului a spațiilor unde se prestează serviciul sau a echipamentului utilizat de către prestator sau în cazul examinării fizice a capacității sau a integrității personale a prestatorului sau a personalului său responsabil.”.	
	3. În art.7: 1) alin.(1) se va completa cu lit.f) ce va avea următorul cuprins: <i>„f) alte informații din fișa serviciului public, modelul căreia se stabilește de către Guvern.”.</i> Argumentăm necesitatea includerii literei respective prin prevederile art.13 alin.(1) lit.h) din Legea nr.234/2021, în corelare cu pct.20 din anexa nr.1 la Hotărârea Guvernului nr.169/2021; 2) alin.(4) se va reformula în concordanță cu art.7² alin.(2) din Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat și va avea următorul cuprins: <i>„(4) În calitate de posesor al Registrului de stat al serviciilor publice, AGE asigură condițiile juridice, financiare și organizatorice pentru crearea, administrarea,</i>	3. 1) Nu se acceptă din perspectiva argumentelor de la pct.2, 2) Se acceptă parțial. Textul ”AGE asigură condițiile juridice, financiare și organizatorice pentru crearea, administrarea, mentenanța și dezvoltarea GUE. Autoritățile competente sunt obligate

	<i>mentenanța și dezvoltarea GUE. Autoritățile competente sunt obligate să asigure corectitudinea, autenticitatea și veridicitatea datelor introduse în GUE și de colectarea, procesarea și transmiterea documentelor plasate în cadrul GUE.”;</i> 3) în alin.(5) cuvintele „în modul stabilit de AGE” se va substitui cu cuvintele „în modul stabilit de Guvern”, deoarece modul de actualizare a datelor din portalul guvernamental al serviciilor publice se realizează în conformitate cu Regulamentul privind modul de ținere a RSSP, aprobat de Guvern; 4) prin prisma prevederilor art.23¹ din Legea nr.81/2004 cu privire la investițiile în activitatea de întreprinzător, alin.(6) se va expune cu următorul cuprins: <i>„(6) Autoritățile competente asigură disponibilitatea informațiilor stabilite în prezentul articol în limba engleză și, facultativ, în alte limbi de circulație internațională.”.</i>	să asigure corectitudinea, autenticitatea și veridicitatea datelor introduse în GUE și de colectarea, procesarea și transmiterea documentelor plasate în cadrul GUE” se inserează în cuprinsul alin. (5) al art.6. 3) Se acceptă. 4) Se acceptă.
	4. În art.9 alin.(3) textul „prin intermediul GUE” se va exclude sau se va reformula a doua propoziție din alineatul respectiv, deoarece nu este clar cum autoritățile competente vor sprijini autoritatea competentă prin furnizarea oricăror informații necesare cu privire la cerințele stabilite în alin.(2) prin intermediul GUE. PSP a fost conceput ca un portal prin intermediul se oferă informații persoanelor interesate cu privire la modalitatea de prestare a serviciilor publice și se solicită și se prestează servicii publice, dar nu conține funcționalități de comunicare între autoritățile competente, cu atât mai mult „de sprijinire” între autoritățile competente, fie ele și la nivel național. Pe de altă parte, atragem atenția că articolul 21 alin.(3) din Directiva 2006/123/CE din 12 decembrie 2006 stabilește că „În vederea îndeplinirii cerințelor stabilite la alineatele (1) și (2), organismul sesizat de către beneficiar contactează, în cazul în care este necesar, organismul competent al statului membru în cauză. Acesta din urmă transmite informațiile solicitate în cel mai scurt termen organismului solicitant, care înaintează informațiile beneficiarului.”. De altfel, asigurarea comunicării între autoritățile competente naționale și cele din statele comunitare este una dificil de asigurat prin intermediul GUE, deoarece ghișeele unice la care se face referință în cuprinsul Directivei 2006/123/CE din 12 decembrie 2006 ar putea fi diferite de la stat la stat și pot lua alte forme decât cea a unei platforme electronice. Prin urmare, considerăm că această activitate urmează a fi asigurată de către fiecare autoritate competentă națională în parte, în aliniere cu prevederile art.27 și ale art.29 alin.(2) din proiectul de lege care stabilesc	4. Se acceptă. Menționăm că art. 27 și 29 țin de domeniul cooperării administrative între state deci nu sunt aplicabile celor prevăzute la art. 20. Obligația derivă direct din art. 21 din Directivă și urmează a fi implementată. Soluțiile și modul de realizare vor putea fi consultate cu colegii din National Board of Trade din Suedia, cu care colaborăm și care ar putea prezenta modul practic de realizare a unor astfel de situații.

	obligăția autorităților competente naționale de cooperare cu autoritățile competente din statele membre și obligația autorităților competente de a stabili cel puțin o funcție cu atribuții în vederea transmiterii de solicitări către autoritățile competente din alte state membre și a formulării de răspunsuri la solicitările acestora prin intermediul sistemului comunitar informațional dedicat ce urmează a fi creat la nivel național.	
	5. În art.20 alin.(1): a) cuvintele „din cadrul GUE” se vor exclude; b) se va completa, după primul enunț, cu următoarea propoziție: „<i>Informațiile menționate la alin.(2) se vor pune la dispoziție în cadrul GUE și pe site-urile web oficiale ale autorităților competente.</i>”. Argumentăm propunerea respectivă prin faptul că, de obicei, în scopul obținerii unor informații cu privire la serviciile oferite de către prestatori, beneficiarii solicită informația necesară în primul rând prin apelarea autorităților competente.	5. a) Nu se acceptă. Autoritățile competente neînregistrate în GUE nu vor putea plasa informații. b) Se acceptă.
	6. Prin prisma pct.15 sbp.1) din anexa nr.1 la Hotărârea Guvernului nr.169/2021, în art.24 alin.(4) cuvintele „informează Agenția de Guvernare Electronică privind modificările corespunzătoare în vederea suplinirii datelor GUE și notificării” se vor substitui cu textul „<i>asigură actualizarea datelor aferente serviciilor publice prestate în cadrul GUE și notifică</i>”.	6. Se acceptă parțial.
	7. În art.25 alin.(2) cuvintele „pe pagina sa de internet” se vor substitui cu cuvintele „pe site-ul său web oficial”.	7. Se acceptă.
	8. Normele de la art.27 propunem de integrat în art.28, luând în considerare redacția propusă la punctul următor din prezentul aviz.	8. Nu se acceptă. A se vedea comentariile la pct.9
	9. În art.28 se impune excluderea din alin.(1) a calității AGE de coordonator național al sistemului comunitar informațional dedicat (SCID), deoarece Directiva 2006/123/CE din 12 decembrie 2006 nu stabilește necesitatea instituirii unui astfel de rol. Mai mult, din atribuțiile enumerate în lit.a)-e) ale alineatului respectiv, se constată că acestea corespund atribuțiilor posesorului unui sistem informațional. Prin urmare, propunem ca art.28 să fie expus în următoarea redacție: „Articolul 28. Punct unic de legătură (1) În scopul asigurării comunicării autorităților competente naționale cu autoritățile competente din statele membre în vederea asigurării controlului prestatorilor de servicii și al serviciilor pe care aceștia le prestează, Guvernul asigură crearea unui sistem	9. Nu se acceptă. În conformitate cu articolul 34 alineatul (1) din Directivă, Comisia a instituit un sistem electronic pentru schimbul de informații între statele membre. Acest sistem electronic, sistemul IMI, funcționează în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1024/2012. IMI urmează să dispună de un coordonator național în temeiul lit.e) art. 5 din Regulamentul UE 1024/2012.

	comunitar informațional de comunicare (în continuare – SCID). (2) În calitate de posesor al SCID național, AGE exercită următoarele atribuții: a) asigură condițiile juridice, financiare și organizatorice pentru crearea, administrarea, mentenanța și dezvoltarea SCID Național; b) în comun cu Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării identifică listan autorităților competente în domeniul serviciilor publice care urmează a fi înregistrate în SCID național; c) înregistrează în SCID național autoritățile competente; d) asigură suport metodologic autorităților competente cu privire la utilizarea SCID național; e) prin intermediul SCID național, îndeplinește funcția de punct național de contact pentru Comisia Europeană și autoritățile competente ale statelor membre ale Uniunii Europene. (3) Lista autorităților competente care urmează a fi înregistrate în SCID național și modul de ținere a sistemului informațional respectiv se aprobă de către Guvern. (4) Datele de contact ale punctului național de contact sunt comunicate Comisiei Europene și celorlalte state membre de către Biroul pentru Integrare Europeană.”.	Respectiv, se impune desemnarea unei autorități naționale care va fi responsabilă de asigurarea funcționalității sistemului. Prin urmare ,Guvernul Republicii Moldova nu poate ”crea” un sistem național în acest sens. Dat fiind faptul că Regulamentul 1024/2012 nu este la moment prevăzut pentru transpunere, considerăm necesară detalierea de principiu a sarcinilor coordonatorului punctului de legătură.
	10. În art.29: 1) alin.(1) se va reformula și se va expune în următoarea redacție: „(1) <i>Autoritățile competente sunt obligate să se înregistreze în SCID național cu prezentarea către posesor a informațiilor prevăzute în alineatul (3) și a altor informații necesare, în modul stabilit de Guvern.</i>”. Argumentăm propunerea dată prin faptul că în cazul unor eventuale modificări în Directiva 2006/123/CE din 12 decembrie 2006 sau în alte acte normative ale Uniunii Europene prin care se va impune afișarea de către autoritățile competente a unor informații suplimentare, se vor opera modificările necesare direct în hotărârea Guvernului care va reglementa modul de ținere a SCID național, fără a mai fi necesare intervenții la nivel în lege; 2) în alin.(3) lit.a) textul „și descrierea sintetică a activității dacă acest lucru nu rezultă în mod clar din denumire” propunem de exclus, deoarece lit.d) deja stabilește obligația prezentării domeniului de activitate; 3) alin.(3) lit.b) se va expune cu următorul conținut: „b) <i>datele de contact ale autorității competente (adresa sediului autorității publice, codul poștal, numărul de telefon de contact/fax, adresa site-ului web oficial, adresa de</i>	10. 1) Nu se acceptă. A se vedea comentariile pentru art. 28. 2) Se acceptă. 3) Se acceptă.

	<i>poștă electronică, programul de lucru, alte date de contact);”;</i> 4) alin.(3) lit.e) se va expune în următoarea redacție: <i>„e) datele de contact ale persoanei din cadrul instituției cu atribuții în vederea</i> <i>transmiterii de solicitări către autoritățile competente din alte state membre și a</i> <i>formulării de răspunsuri la solicitările acestora prin intermediul SCID.”.</i> 11. În art.30: 1) Prin prisma alin.(107) din preambulul Directivei 2006/123/CE din 12 decembrie 2006, atragem atenția autorului cu privire la faptul că punctele de contact/de legătură au rolul de a pune la dispoziția autorităților competente din statele membre un punct unic prin care acestea solicită informații autorităților competente din Republica Moldova, nu și invers. Realizarea unui model în care autoritățile competente din Republica Moldova solicită informații de la autoritățile competente ale statelor membre prin intermediul SCID este incert, în condițiile în care Directiva 2006/123/CE din 12 decembrie 2006 nu prevede expres că aceste puncte de contact se organizează sub forma unor sisteme informaționale care ar comunica între ele. Astfel, în lipsa certitudinii că punctele de contact ale statelor membre se vor organiza sub forma unor sisteme informaționale compatibile tehnologic cu SCID al Republicii Moldova, AGE nu își poate asuma responsabilitatea de a asigura realizarea prevederii art.30 alin.(1) din proiectul de lege, conform căruia autoritățile competente naționale transmit, prin intermediul SCID, autorităților competente din celelalte state membre, solicitări de informații sau solicitări privind efectuarea unor verificări, inspecții și investigații. De altfel, din logica Directivei 2006/123/CE din 12 decembrie 2006 rezultă că fiecare stat urmează să creeze un punct de contact prin care autoritățile competente din alte state să poată solicita informații, cu informarea cu privire la datele de contact ale acestor puncte către Comisia Europeană și statele membre. Prin urmare, în cazul solicitărilor autorităților competente din Republica Moldova către autoritățile competente din statele membre, acestea se vor transmite nu prin intermediul SCID, dar prin comunicare directă cu autoritățile competente sau, după necesitate, prin intermediul punctului de contact instituit de statul de care aparține autoritatea competentă. În această ordine de idei, în spiritul alin.(107) din preambulul Directivei 2006/123/CE din 12 decembrie 2006, în alin.(1) textul „,prin intermediul SCID,	4) Se acceptă parțial. Se va face referință la alin. (2). 11. 1)Nu se acceptă. A se vedea comentariile la art. 28 (pct.9)
--	---	--

	autorităților competente din celelalte state membre” propunem să se substituie cu textul <i>„autorităților competente din statele membre, prin comunicare directă sau prin intermediul punctului de contact/punctului de legătură creat de către statul membru de care aparține autoritatea competentă străină,”</i>. Totodată, atragem atenția că în cazul în care alin.(1) se va păstra în varianta actuală, autoritățile competente nu vor putea să transmită autorităților competente din alte state membre solicitări prin comunicare directă sau prin intermediul punctelor de contact/de legătură instituite în statele respective, deoarece legiuitorul va reglementa doar SCID ca unică modalitate de comunicare cu aceste autorități, contrat logicii Directivei 2006/123/CE din 12 decembrie 2006. Suplimentar, comunicăm faptul că pentru viitor, în cadrul relațiilor de colaborare cu punctele de contact/de legătură instituite de către statele membre ale Uniunii Europene, AGE va urmări asigurarea unei comunicări directe dintre SCID și acele puncte de contact ale statelor membre care se vor organiza sub forma unor sisteme informaționale, dacă va fi posibil, fără a fi necesară operarea de modificări la redacția normei propuse în art.30 alin.(1). 2) Prin prisma obiecțiilor similare exprimate supra, în alin.(3) cuvintele <i>„în baza SCID”</i> se vor substitui cu textul <i>„prin comunicare directă sau prin intermediul punctului de contact/punctului de legătură creat de către statul membru de care aparține autoritatea competentă străină”</i>. 12. Ținând cont de norma alin.(107) din preambulul Directivei 2006/123/CE din 12 decembrie 2006, în art.31 alin.(1) și (6), în art.32 alin.(1), în art.33 alin.(1) și (2) și în art.34 alin.(1) și (3), cuvintele <i>„prin intermediul SCID”</i> se vor substitui cu cuvintele <i>„prin comunicare directă sau prin intermediul SCID”</i>. 13. În art.35: 1) în alin.(1) cuvintele <i>„pe care le dețin”</i> propunem de substituit cu cuvintele <i>„din posesia lor sau pe care le dețin”</i>; 2) în alin.(2) cuvintele <i>„Agenției de Guvernare Electronică”</i> de substituit cu cuvintele <i>„autorităților competente naționale”</i>, deoarece AGE nu își poate asuma responsabilitatea notificării către Biroul pentru Integrare Europeană a cazurilor în care alte state membre nu își îndeplinesc obligația de asistență reciprocă. Constatarea încălcării obligațiilor se constată de către autoritățile competente naționale care	2) Nu se acceptă. A se vedea comentariile la art. 28 (pct.9). 12. Nu se acceptă. 13. 1) Se acceptă. 2) Nu se acceptă. Rolul AGE aici este de a cumula astfel de informații de la autoritățile competente naționale, pentru a evita implicarea mai
--	---	--

	nemijlocit necesită consultarea registrelor din statele membre și, prin urmare, acestea urmează să notifice despre acest fapt Biroul pentru Integrare Europeană.	multor actori în comunicarea cu BIE. A se vedea modificările operate la art. 36 alineatele 2 și 3.
	14. În art.36: 1) prin prisma argumentelor expuse în pct.10 din prezentul aviz, în tot textul alin.(1) cuvintele „prin intermediul SCID” se va substitui cu cuvintele „<i>prin comunicare directă sau prin intermediul punctului de contact/punctului de legătură creat de către statul membru de care aparține autoritatea competentă străină</i>”; 2) alin.(2) se va exclude, deoarece dacă, după o solicitare suplimentară, autoritatea competentă națională nu consideră răspunsul satisfăcător, nu considerăm că o sesizare suplimentară, fie ea și din partea AGE, va reprezenta un motiv pentru ca autoritatea competentă străină să acționeze în sensul dorit de autoritatea națională. De asemenea, AGE nu își poate asuma responsabilitatea sesizării autorității corespondente al celui alt stat membru, deoarece constatarea încălcării obligațiilor reprezintă opinia autorității competente naționale care nemijlocit solicită informația necesară, iar AGE nu poate să se pronunțe cu privire la calitatea răspunsurilor oferite în toate domeniile care sunt date în competența autorităților naționale și să decidă depunerea unei sesizări; 3) luând în considerare atribuțiile Biroului pentru Integrare Europeană stabilite deja în proiect în art.28 alin.(2), art.35 alin.(2), cu propunerea AGE din prezentul aviz, și art.39, alin.(3) se va expune în următoarea redacție: <i>„(3) Biroul pentru Integrare Europeană, la notificarea autorităților competente, informează Comisia Europeană cu privire la neîndeplinirea obligațiilor de asistență de către statul membru respectiv.”.</i>	14. 1) Nu se acceptă. A se vedea comentariile la art.28. 2) Nu se acceptă. A se vedea comentariile la art.28. 3) Se acceptă.
	15. Repetat, considerăm necesar să atragem atenția autorului cu privire la faptul că punctele de contact/de legătură au rolul de a pune la dispoziția autorităților competente din statele membre un punct unic prin care acestea solicită informații autorităților competente din Republica Moldova, nu și invers. Realizarea unui model în care autoritățile competente din Republica Moldova solicită informații către autoritățile competente ale statelor membre prin intermediul SCID este incert, în condițiile în care Directiva 2006/123/CE din 12 decembrie 2006 nu prevede expres că aceste puncte de contact se organizează sub forma unor sisteme informaționale care ar comunica între ele. Astfel, în lipsa certitudinii că punctele de contact ale statelor membre se vor organiza sub forma unor sisteme informaționale compatibile tehnologic cu SCID al Republicii Moldova, AGE nu își poate asuma responsabilitatea de a asigura realizarea	15. Nu se acceptă Reiterăm argumentele aduse supra, la pct. 9. AGE, în conformitate cu recomandările Comisiei Europene de la Screening-ul explicativ urmează să se familiarizeze cu SI IMI și altele necesare, inclusiv prin solicitarea statutului de observator. Mecanismele detaliate se vor elabora ulterior și se vor aproba la nivel de Guvern.

	inclusiv a prevederilor art.37 alin.(1) din proiectul de lege conform căruia AGE transmite, prin intermediul SCID, o alertă către Comisia Europeană, statul membru de stabilire și statele membre în cauză. Pe de altă parte, constatăm că art.37 alin.(1) are un caracter confuz și operează cu noțiuni generale, pentru că nu e clar mecanismul prin care alerta emisă prin SCID va ajunge la Comisia Europeană și toate statele membre din punct de vedere tehnic, deoarece aceasta ar însemna fie deținerea de către Comisie și statele membre a unor roluri în SCID, fie că atât Comisia, cât și toate statele membre dispun de sisteme informaționale interoperabile cu SCID. De asemenea, nu e clar ce se are în vedere prin noțiunea „stat membru”, or, alerta trebuie să ajungă la o entitate definită: fie la un punct de contact, fie la o autoritate competentă, dar nu către „statul membru”. Subsecvent, considerăm că autorul urmează să revizuiască art.37 și să stabilească un mecanism adecvat de alertă care să implice de o manieră extinsă rolul autorităților competente de transmitere a alertelor prin comunicare directă cu autoritățile echivalente din statele membre, nu de către AGE prin intermediul SCID. Suplimentar, comunicăm faptul că pentru viitor, în cadrul relațiilor de colaborare cu punctele de contact/de legătură instituite de către statele membre ale Uniunii Europene, AGE va urmări asigurarea unei comunicări directe dintre SCID și acele puncte de contact ale statelor membre care se vor organiza sub forma unor sisteme informaționale, inclusiv pentru transmiterea mai eficientă și rapidă a alertelor prin intermediul SCID, dacă va fi posibil.	
	16. 1) Luând în considerare atribuțiile Biroului pentru Integrare Europeană stabilite deja în proiect în art.28 alin.(2), art.35 alin.(2)), cu propunerea AGE din prezentul aviz, și art.39, în art.38 alin.(3), (4), (7)-(9), cuvintele „Agenția de Guvernare Electronică”, la orice formă gramaticală, se vor substitui cu cuvintele „<i>Biroul pentru Integrare Europeană</i>”, la forma gramaticală corespunzătoare. 2) Totodată, urmând logica articolului 35 din Directiva 2006/123/CE din 12 decembrie 2006, îndemnăm autorul proiectului să revizuiască întreg conținutul art.38 prin stabilirea unei proceduri de alertă care să implice comunicarea directă dintre autoritățile competente ale Republicii Moldova care urmează să își asume responsabilitatea de inițiere a procedurii de derogare și autoritățile echivalente din statele membre și nu prin intermediul unei terțe parte.	16. 1) Se acceptă. 2) Nu se acceptă. Comunicarea cu Comisia Europeană o considerăm un subiect prea important de care ar trebui să se ocupe persoane cu un nivel corespunzător de pregătire.
	17. Art.40 alin.(2) se va expune în următoarea redacție: „(2) Până la data de 1 ianuarie 2028, Guvernul va aproba cadrul normativ necesar	17. Se acceptă.

	<i>implementării prevederilor prezentei legi și va lua măsurile necesare pentru punerea în aplicare a acestora.”.</i>	
	În nota informativă la proiectul de lege: Ținând cont de rolul atribuit AGE în proiect în vederea creării, administrării, dezvoltării și mentenanței GUE și, respectiv, a SCID, atragem atenția că implementarea reglementărilor respective va avea ca efect majorarea cheltuielilor financiare nu doar pentru autoritățile competente definite în proiectul de lege, dar și nemijlocit pentru AGE. Subsecvent, în scopul implementării prevederilor proiectului de lege, se va impune identificarea și alocarea AGE a resurselor financiare necesare activităților de creare/dezvoltare a funcționalităților și gestiune a GUE și SCID și pentru suplinirea efectivului cu personalul necesar realizării activităților respective și a altor atribuții puse în sarcina AGE. Prin urmare, se impune ca Secțiunea 5 „Fundamentarea economico-financiară” din nota informativă să fie completată, după alineatul al doilea, cu următorul alineat: <i>„- din perspectiva noilor sarcini atribuite Agenției de Guvernare Electronică (cheltuieli de personal și cheltuieli necesare creării/dezvoltării funcționalităților necesare creării Ghișeului Unic Electronic și a Sistemului comunitar informațional dedicat);”.</i>	Nu se acceptă. După cum s-a menționat, AGE GUE se va baza pe un sistem deja existent, iar Punctele de legătură se vor baza pe SI european IMI. Perioada de până la 01.01.2028 va fi suficientă pentru o analiză detaliată a aprecierea necesității de fonduri sau personal pentru implementarea prezentei legi.
Agencia pentru Guvernare Electronică. Avizul nr. 24/3007 – 153 din 09.08.2024	La proiectul de lege: 1. În art.4 lit.j), insistăm cu privire la necesitatea revizuirii definiției noțiunii „registru” în conformitate cu definiția acestei noțiuni din art.3 din Legea nr.71/2007 cu privire la registre. Astfel, în contextul normelor de la art.6 alin.(2) lit.a), art.15 alin.(3) lit.b), art.21 alin.(1) lit.b) din proiectul de lege, conchidem că noțiunea respectivă se referă la registrele de stat instituite și ținute de autoritățile publice din Republica Moldova. În context, necesită a fi menționat faptul că, potrivit art.25 alin.(1) din Legea nr.71/2007, registrele de stat se țin în format electronic, excluzându-se astfel posibilitatea Ținerii registrelor respective pe suport de hârtie. Din acest punct de vedere, AGE nu poate accepta definiția noțiunii „registru” din art.4 lit.j) prin care se va permite autorităților publice din Republica Moldova să țină registre pe suport de hârtie. Prin urmare, art.4 lit.j) se va expune cu următorul cuprins: <i>„j) registru – totalitatea informațiilor documentate cu privire la prestatorii de servicii în general sau prestatorii de servicii autorizați într-un domeniu specific:</i> <i>a) ținute într-un sistem informațional automatizat din posesia sau deținut de către o autoritate sau instituție publică competentă din Republica Moldova;</i>	1. Se acceptă.

	<i>b) ținute sub orice formă de evidență sau bază de date administrată de ordinele profesionale și asociațiile profesionale sau alte organisme profesionale din Republica Moldova sau de o autoritate competentă dintr-un stat membru al Uniunii Europene, în format electronic ori pe suport de hârtie;”.</i> Considerăm că redacția propusă va asigura redarea corespunzătoare a normelor Directivei 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 376/36 din 27.12.2006, conform căreia registrul este un concept mai larg și nu cuprinde doar registrele de stat, dar reieșind din noțiunea de autoritate competentă care presupune și „ordinele profesionale și asociațiile profesionale sau alte organisme profesionale”. În același timp, se va asigura corespunderea normei din proiectul de lege cu prevederile art.25 alin.(1) din Legea nr.71/2007. 2. În art.6: 1) pentru o mai bună claritate a normei și evitarea unor eventuale conflicte de interpretare, alin.(3) se va expune cu următorul conținut: <i>„(3) Autoritățile competente se înregistrează obligatoriu în GUE în modul stabilit de Guvern.”;</i> 2) alin.(4) se va expune în următoarea redacție: <i>„(4) GUE este creat în baza sistemelor informaționale naționale și urmează să asigure, la necesitate, schimbul de date transfrontalier cu alte sisteme informaționale din afara Republicii Moldova prin platforma de interoperabilitate (MConnect), în baza acordurilor internaționale la care Republica Moldova este parte.”.</i> Această modificare se motivează prin cadrul normativ național pe dimensiunea de schimb de date, care reglementează cooperarea și schimbul transfrontalier de date. La modul practic, procedura privind schimbul transfrontalier de date este reglementată de art.11 din Legea nr.142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate, care prevede cooperarea autorității competente (AGE), Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal și a participanților care dețin sisteme informaționale vizate în schimbul de date propriu zis pentru asigurarea tuturor condițiilor ce decurg din legislația națională în vederea implementării scenariului propus. De asemenea, menționam	2. 1) Se acceptă. 2. Se acceptă.
--	--	---

	că platforma de interoperabilitate (MConnect), gestionată de AGE este pregătită din punct de vedere tehnologic pentru schimbul de date transfrontalier. 3) În alin.(5) prima propoziție necesită a fi revizuită, întrucât considerăm că specificarea faptului că AGE este autoritate responsabilă pentru „realizarea și administrarea GUE” este una improprie limbajului juridic și, prin urmare, se impune ca aceasta să fie formulată corespunzător noțiunilor utilizate de cadrul normativ din domeniul informatizării și al resurselor informaționale de stat. Subsecvent, ținând cont de faptul că Ghișeul Unic Electronic (<i>GUE</i>) va reprezenta un sistem informațional, prin prisma art.7 (alin.2) din Legea nr.467/2003, considerăm necesar ca prima propoziție din alin.(5) să fie expusă cu următorul cuprins: „<i>Se desemnează Agenția de Guvernare Electronică (în continuare - AGE) în calitate de posesor al GUE.</i>”. 4) Insistăm cu privire la expunerea alin.(7) în corespundere cu limbajul juridic utilizat de cadrul normativ din domeniul informatizării și al resurselor informaționale de stat, după cum urmează: <i>„(7) Asigurarea funcționalității și reglementarea regimului juridic și a modului de utilizare ale GUE se stabilesc de către Guvern”.</i> Astfel, atribuțiile, drepturile și obligațiile tuturor participanților din cadrul GUE, inclusiv ale posesorului, se vor stabili prin un act normativ al Guvernului. 3. Examinând Regulamentul UE nr.1024/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2012 privind cooperarea administrativă prin intermediul Sistemului de informare al pieței interne și de abrogare a Deciziei 2008/49/CE a Comisiei, constatăm că, potrivit alin.(2) din preambul, sistemul de informare al pieței interne (IMI) este o aplicație software care poate fi accesată prin internet, dezvoltată de Comisie în cooperare cu statele membre, cu scopul de a sprijini statele membre în ceea ce privește punerea în aplicare a cerințelor privind schimbul de informații prevăzute în actele Uniunii prin instituirea unui mecanism centralizat de comunicare destinat să faciliteze schimbul transfrontalier de informații și asistența reciprocă. De asemenea, conform articolului 5 lit.(a) din Regulament „<i>IMI</i>” înseamnă <i>instrumentul electronic furnizat de Comisie pentru a facilita cooperarea administrativă dintre autoritățile competente ale statelor membre și dintre autoritățile competente ale statelor membre și Comisie.</i> În context este improprie referința din art.27 din proiectul de lege care face	3) Se acceptă. 4) Se acceptă. 3. Se acceptă.
--	---	---

	referință la punctul de legătură (PL) „instituit în baza sistemelor informaționale dedicate ale UE”. Subsecvent, recomandăm substituirea cuvintelor „instituit în baza sistemelor informaționale dedicate ale UE” cu textul „<i>furnizat de Comisia Europeană ca un instrument electronic pentru a facilita cooperarea administrativă dintre autoritățile competente ale statelor membre și dintre autoritățile competente ale statelor membre și Comisie</i>”. 4. Potrivit argumentelor prezentate de către autorul proiectului în Sinteza obiecțiilor și propunerilor, „în conformitate cu articolul 34 alineatul (1) din Directivă, Comisia a instituit un sistem electronic pentru schimbul de informații între statele membre. Acest sistem electronic, sistemul IMI, funcționează în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1024/2012. IMI urmează să dispună de un coordonator național în temeiul lit.e) art. 5 din Regulamentul UE 1024/2012. Respectiv, se impune desemnarea unei autorități naționale care va fi responsabilă de asigurarea funcționalității sistemului”. Pe de altă parte, constatăm că potrivit articolului 6 alin.(1) din Regulamentul UE nr.1024/2012, responsabilitățile coordonatorului național IMI nu includ competențe de asigurare a funcționalității sistemului, ci se referă mai mult la îndeplinirea responsabilităților de înregistrare a autorităților competente în IMI și a rolului de comunicator și furnizor de informații pentru actorii IMI din statele membre și de interlocutor al Comisiei Europene. Or, ținând cont de alin.(2) din preambul și articolul 5 lit.(a) din Regulament, nici nu pot fi prevăzute astfel de responsabilități unui coordonator național IMI, deoarece acest sistem a fost dezvoltat și este furnizat de către Comisia Europeană. Relevant în acest sens este alin.(9) din preambul Regulamentului care stabilește că <i>Comisia furnizează și gestionează software-ul și infrastructura IT pentru IMI, asigură securitatea IMI, gestionează rețeaua coordonatorilor naționali IMI și este implicată în formarea utilizatorilor IMI și în acordarea de asistență tehnică acestora</i>. În contextul celor menționate, atragem atenția cu privire la faptul că asigurarea funcționalității PL/IMI nu se va asigura de către AGE, ci de către Comisia Europeană. Subsecvent, solicităm excluderea din pct.28 alin.(1) a lit.c), deoarece AGE nu va putea să asigure modificarea parametrilor de înregistrare a autorităților competente în PL, această competență ținând de Comisia Europeană care gestionează software-ul IMI. 5. În corelare cu art.28 alin.(1) lit.b) din proiectul de lege, în art.29 alin.(1)	4. Se acceptă. 5. Se acceptă.
--	---	---

	cuvintele „Autoritățile competente” se vor substitui cu textul „În lipsa unui proces de auto-înregistrare, autoritățile competente”. În Nota de fundamentare la proiectul de lege: 6. Ținând cont de rolul atribuit AGE în proiect în vederea creării, administrării, dezvoltării și mentenanței GUE, dar și a asigurării rolului de punct unic de contact pentru PL/IMI, atragem atenția că implementarea reglementărilor respective va avea ca efect majorarea cheltuielilor financiare nu doar pentru autoritățile competente definite în proiectul de lege, dar și nemijlocit pentru AGE. Subsecvent, în scopul implementării prevederilor proiectului de lege, se va impune identificarea și alocarea AGE a resurselor financiare necesare activităților menționate supra, inclusiv pentru suplinirea efectivului cu personalul necesar realizării activităților respective și a altor atribuții puse în sarcina AGE. Prin urmare, insistăm ca Secțiunea 5 „Fundamentarea economico financiară” din Nota de fundamentare să fie completată, după alineatul al doilea, cu următorul alineat: <i>„- din perspectiva noilor sarcini atribuite Agenției de Guvernare Electronică (cheltuieli de personal și cheltuieli necesare creării/dezvoltării funcționalităților necesare creării Ghișeului Unic Electronic și a Sistemului comunitar informațional dedicat);”</i> Argumentul autorului din Sinteza obiectiilor și propunerilor, precum că GUE se va baza pe un sistem deja existent nu poate fi acceptată, deoarece chiar și în acest caz va fi necesară dezvoltarea funcționalităților suplimentare necesare sistemului respectiv și mărirea numărului de unități necesar pentru asigurarea funcționării punctului național. Pe de altă parte, argumentul autorului precum că perioada de până la 01.01.2028 va fi suficientă pentru o analiză detaliată cu aprecierea necesității de fonduri sau personal pentru implementarea proiectului de lege trezește confuzii, or, autorul nu a aplicat aceeași logică când a prevăzut în Secțiunea 5 din Nota de fundamentare impactul financiar în raport cu autoritățile competente.	6. Compartimentul 4.2. <i>Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative</i> din Nota de fundamentare a fost completat cu informația privind costurile estimative de implementare a legii, elaborată inclusiv în baza propunerilor AGE. De asemenea, Nota de fundamentare a fost completată cu informație privind acțiunile ce urmează a fi întreprinse întru implementarea legii (<i>Compartimentul 9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ</i>).
Agencia Servicii Publice. Avizul nr. 01/1418 din 16.07.2024	1. La articolul 4 litera j) de revizuit noțiunea „registru” în contextul Legii nr.71/2007 cu privire la registre;	1. Nu se acceptă. Registrul în sensul Directivei 123/2006 este un concept mai larg și cuprinde nu doar registrele de stat, dar reieșind din noțiunea de autoritate competentă care presupune și ”

	2. La articolul 13, litera a) cuvintele „de a avea reședința” de substituit cu textul „de a avea domiciliu si/sau reședința temporară”, potrivit prevederilor articolului 38 din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002.	<i>asociațiile profesionale sau alte entități profesionale”.</i> 2. Se acceptă.
Centrul de Armonizare a Legislației. Avizul nr. 31/02-126-8167 din 22.07.2024	<i>Extras din Declarația de compatibilitate, care se anexează la Sintează.</i> Prezenta Declarație de compatibilitate a fost întocmită de Centrul de armonizare a legislației în baza Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, a HG nr. 657/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea, structurii și efectivului-limită ale Cancelariei de Stat și a HG nr. 1171/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene. Proiectul de lege privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii transpune necorespunzător Directiva 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne (CELEX:32006L0123), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 376/36 din 27 decembrie 2006. I. Obiectul proiectului Proiectul național prezentat pentru expertiza de compatibilitate își propune instituirea unui cadru normativ general privind exercitarea libertății de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii pe teritoriul Republicii Moldova, menținând un nivel ridicat al calității serviciilor reglementate. II. Evaluarea din perspectiva compatibilității cu Dreptul UE Din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate Capitolului 3 „Dreptul de stabilire și libertatea de a presta servicii”. Din perspectiva proiectului examinat, la nivelul legislației europene prezintă relevanță directă dispozițiile Directivei 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne (Directiva privind serviciile). Directiva este un document-cadru care are ca obiectiv principal eliminarea obstacolelor din calea libertății de stabilire a prestatorilor de servicii și a liberei circulații a serviciilor între statele membre, oferind atât furnizorilor, cât și beneficiarilor de servicii securitatea juridică pe care o au nevoie pentru a-și exercita aceste două libertăți fundamentale consacrate în Tratat.	1. Nu se acceptă. După cum s-a menționat Directiva este un document-cadru care a servit temei juridic pentru armonizarea cadrului juridic național de către statele membre UE, care au avut libertatea de a alege metoda de implementare în perioada stabilită de Directivă (2006-2009). Art. 288 TFUE prevede în acest sens că ”<i>Directiva este obligatorie pentru fiecare stat membru destinat cu privire la rezultatul care trebuie atins, lăsând autorităților naționale competența în ceea ce privește forma și mijloacele</i>”. Prin urmare, toate alegațiile privind modalitatea la care a recurs unul sau alt stat membru în procesul de implementare a Directivei comportă un anume interes din perspectiva cognitivă, dar nu este aplicabil direct statelor candidate. Modul de transpunere în statele membre UE este descris în manualul Armonizarea legislației ca element cheie pentru succesul procesului de integrare (2022) la Capitolul I. Modul de transpunere pentru Republica Moldova este descris la Capitolul III în special pct. 3.1.2 care prevede expres principalele 3 etape ale procesului de armonizare legislativă: 1- adoptarea actului

Directiva își propune să elimine barierele din calea comerțului cu servicii în Uniunea Europeană (UE) prin: (i) simplificarea procedurilor administrative pentru prestatorii de servicii; (ii) consolidarea drepturilor consumatorilor și ale întreprinderilor care beneficiază de servicii; și (iii) stimularea cooperării între țările UE. Prin urmare, statele membre trebuie să se asigure că normele Directivei privind serviciile acoperă o gamă largă de servicii, indiferent dacă sunt oferite întreprinderilor sau consumatorilor, printre care: comerțul cu amănuntul și angro de bunuri și servicii; activitățile desfășurate de majoritatea profesiilor reglementate, cum ar fi consultanții juridici și fiscali, arhitecții și inginerii; serviciile de construcții; serviciile pentru întreprinderi, cum ar fi întreținerea birourilor, consultanța managerială și organizarea de evenimente; serviciile turistice și recreative. Anumite servicii sunt excluse din domeniul de aplicare al directivei. Printre acestea se numără: serviciile financiare, unele servicii de comunicații electronice, serviciile agențiilor de ocupare temporară a forței de muncă, serviciile de securitate privată și activitățile de jocuri de noroc. Directiva permite întreprinderilor să se stabilească în alte țări ale UE decât propria țară. Pentru aceasta, țările UE trebuie să întreprindă o serie de acțiuni care includ: ✓ instituirea unor ghișee unice de informare și asistență pentru procedurile administrative și asigurarea posibilității ca astfel de proceduri să fie îndeplinite prin mijloace electronice; ✓ revizuirea și simplificarea tuturor regimurilor lor de autorizare în ceea ce privește accesul la servicii; ✓ necesitatea ca țările UE să elimine cerințele discriminatorii, cum ar fi cele bazate pe cetățenie sau naționalitate ori cerințele bazate pe locul de reședință sau locul sediului, precum și ✓ cerințele restrictive, cum ar fi testele de necesități economice care impun ca întreprinderile să dovedească autorităților că există o cerere pentru serviciile oferite de acestea. Sunt prevăzute garanții similare în privința drepturilor beneficiarilor de servicii (consumatori sau întreprinderi), menite să întărească încrederea acestora în piața unică. Astfel, țărilor UE li se cere: ✓ să elimine obstacolele în calea beneficiarilor care doresc să folosească servicii furnizate de prestatori stabiliți în altă țară a UE, cum ar fi obligațiile de obținere a unei autorizații;	normativ, 2- implementarea, 3 -aplicarea. Considerând pct. 4.7 din Manual care reliefează că <i>"Reglementările care stabilesc drepturi și obligații, noi instituții/autorități publice și sancțiuni nu pot fi adoptate prin acte normative subordonate legii"</i>, s-a decis elaborarea unui proiect de lege. Menționăm că și Directiva, și proiectul vizează diferiți subiecți fără a fi expuși exhaustiv, aceștia urmând să se aprecieze privind incidența normelor juridice respective. Subiecți pot fi atât autorități publice, inclusiv cele care nu sunt subordonate Guvernului, cât și cele private, dar și autoritățile publice locale, care se bucură de o autonomie largă. Considerând alin. (1) al art. 14 din Legea nr. 100/2017 care prevede -<i>"Hotărârea Guvernului este un act care se adoptă de către Guvern pentru organizarea executării legilor"</i> nu vedem posibilă asumarea transpunerii printr-un act normativ subordonat legii, dar nici asigurarea unui proces de evaluare și revizuire a prevederilor potențialilor subiecți vizați de Directivă, fapt care va prejudicia atingerea scopului proiectului de lege și a procesului de aderare europeană a Republicii Moldova. Suplimentar, în <i>Raportul privind progresul de țară în procesul de aderare la UE</i> este menționat că Republica Moldova a înregistrat progrese limitate în domeniul stabilirii și libertății de a furniza servicii. În Raportul menționat se recomandă ca
--	---

	✓ să elimine cerințele discriminatorii bazate pe cetățenia sau naționalitatea ori pe locul de reședință sau sediul beneficiarului; ✓ să pună la dispoziție informații generale și asistență cu privire la cerințele legale, îndeosebi normele de protecție a consumatorilor și procedurile căilor de atac aplicabile în alte țări ale UE. Directiva a intrat în vigoare la 28 decembrie 2006, urmând a fi transpusă în legislația națională a țărilor UE până la 28 decembrie 2009. Pentru a implementa principiile generale și obligațiile Directivei privind serviciile, țările UE au trebuit să introducă noi legi și să modifice sau să desființeze legislația existentă care nu respectă Directiva. În context, reieșind din complexitatea măsurilor ce se impun pentru transpunerea și implementarea Directivei la nivel național, Comisia a publicat un șir de materiale metodologice în acest scop: - Handbook on the implementation of the Services Directive (2022): (1) https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/60e2d020-6c6f-11ed-9887-01aa75ed71a1; - Mapping and assessment of legal and administrative barriers in the services sector, Summary report (2021): (2) https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/6d8d8858-a756-11eb-958501aa75ed71a1/language-en - A RHOMOLO assessment of the impact of regulation in the EU Services sector (2022): (3) https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC127035 . Evidențiem că, transpunerea și implementarea Directivei 2006/123/CE este importantă în contextul realizării angajamentelor Republicii Moldova din Capitolul 6 „Dreptul de stabilire, comerțul cu servicii și comerțul electronic” asumate prin Acordul de Asociere RM-UE. Totodată, menționăm că potrivit constatărilor Raportului analitic al Comisiei (4) <i>Analytical Report, Brussels, 1.2.2023, SWD(2023) 32 final</i> , se accentuează că Moldova a atins un anumit nivel de pregătire în domeniul dreptului de stabilire și al libertății de a presta servicii, iar progresele înregistrate sunt limitate. În context, se recomandă alinierea cadrului juridic la cerințele Directivei UE privind serviciile și ale Directivei UE privind recunoașterea calificărilor profesionale, inclusiv prin completarea acestuia și cu măsuri fără caracter legislativ și reforme structurale, cum ar fi crearea de platforme și proceduri electronice și consolidarea capacității administrative. 2. Observații de compatibilitate cu Directiva 2006/123/CE	Republica Moldova să alinieze legislația națională la cerințele Directivei 123/2006 cu privire la servicii. Dat fiind faptul că Directiva este una transversală, cu impact asupra multor domenii, tergiversarea implementării acestei Recomandări va avea impact negativ asupra întreg procesului de aderare. 2. La transpunerea prevederilor Directivei s-
--	---	---

	În ceea ce privește transpunerea dispozițiilor Directivei 2006/123/CE, proiectul național transpune necorespunzător dispozițiile Directivei privind serviciile prin actul național examinat, conform constatărilor expuse infra. Cu referire la metodologia de armonizare și tehnicile aplicate Reieșind din metodologia de armonizare a actelor naționale cu cele UE, menționăm că la transpunerea prevederilor Directivei privind serviciile, autorul a optat pentru aplicarea tehnicii de copiere. Menționăm că, această tehnică este utilizată pentru: definiții, formule, scheme, valori numerice, anexe cu specificații tehnice, unde aceasta poate garanta o transpunere fidelă a normelor UE. În context, reieșind din caracterul obligatoriu al Directivei cu privire la rezultatul care trebuie atins, precum și la cerința implementării eficiente, în mod specific și cu o claritate incontestabilă a prevederilor acesteia pentru a satisface cerința securității juridice și a garanta accesul la cunoașterea drepturilor persoanelor fizice, considerăm că tehnica de armonizare utilizată de către autor pentru transpunerea și implementarea dispozițiilor Directivei privind serviciile, nu este suficientă pentru punerea în aplicare și realizarea efectului util al Directivei. La fel, este de menționat faptul că fiecare act UE trebuie plasat într-un anumit context național și instituțional, iar în cazul în care acest lucru nu este realizat, implementarea legislației UE copiate devine dificilă și chiar imposibilă.	a optat pentru metoda mixtă în conformitate cu prevederile pct. 24 din HG nr. 1171/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, or, proiectul conține și norme de procedură adoptate în vederea implementării ulterioare. Mai mult, în conformitate cu pct. 23 din Regulamentul menționat supra ”<i>Pentru respectarea terminologiei legislației UE, se vor utiliza termenii prevăzuți în actul Uniunii Europene sau similari acestora[...], ceea ce derivă și din prevederile sbpct. 3) al pct. 13 - ”la elaborarea proiectului de act normativ urmează a fi respectată terminologia legislației UE, utilizându-se concepte și noțiuni identice sau compatibile celor utilizate în legislația Uniunii Europene”</i>. Considerând alegațiile de la pct.1 de mai sus privind caracterul cadru al legii de transpunere și aplicabilitatea prevederilor acestuia doar în situația accederii Republicii Moldova la piața unică de servicii a UE, vedem argumentată utilizarea în principal a limbajului din Directivă. Normele transpuse nu vor produce efecte juridice imediate, cu excepția alin.(1) al art.5, care, de rînd cu obligațiile stabilite în dispozițiile finale și tranzitorii vor servi temei juridic pentru autoritățile naționale să-și adapteze procesele și reglementările de domeniu în vederea asigurării aplicabilității imediate a Directivei pe teritoriul național la momentul
--	--	---

	3. Cu referire la dispozițiile tranzitorii prevăzute la art. 40 al proiectului național. Deși, Regulamentul privind armonizarea permite stabilirea unor perioade de tranziție pentru Directive, acestea nu pot fi aplicate pentru tot textul actului normativ, ci doar pentru anumite prevederi, condiționate de semnarea unor acorduri internaționale, aderarea la organizații internaționale sau de momentul propriu-zis al aderării la Uniunea Europeană (pct. 231 din HG nr. 1171/2018). 4. Cu referire la experiența statelor membre și candidate în procesul transpunerii Directivei privind serviciile. Pentru a implementa principiile generale și obligațiile Directivei privind serviciile, țările UE au trebuit să introducă noi legi și să modifice sau să abroge legislația existentă care nu respectă/contravine Directivei. Totodată, pentru a putea evalua realizarea completă a punerii în aplicare, statelor membre li se recomandă să apeleze la tabele de punere în aplicare care să indice modul în care au fost puse în aplicare diferitele dispoziții ale Directivei: (5) https://ec.europa.eu/docsroom/documents/49221 . În context, pentru a pune în aplicare prevederile Directivei privind serviciile, statele membre UE au adoptat atât o lege orizontală (care prevedea norme specifice privind prestarea de servicii), cât și o lege verticală, care conținea modificările necesare ale actelor cu putere de lege și ale normelor administrative specifice. Acest lucru este valabil chiar și pentru statele federale sau statele cu regiuni autonome puternice, cum ar fi Spania. În Italia, precum și în Portugalia, transpunerea a fost realizată – pe lângă modificările unice – prin-un act legislativ. Trebuie menționat faptul că, în cazul Italiei, inițial au fost adoptate	în timp condiționat de semnarea tratatului de aderare. 3. Nu se acceptă. Pct. 27 din HG nr. 1171/2018 nu stabilește un procent exact privind prevederile care sunt supuse unei perioade de tranziție. Normele respective urmează a fi coroborate cu procedura națională de tehnică legislativă și anume alin. (3) al art. 48 din Legea nr. 100/2017 care stabilesc - <i>"În dispozițiile tranzitorii se indică, după caz, perioada de tranziție necesară implementării dispozițiilor actului normativ și perioada necesară pentru aducerea legislației în conformitate cu noile norme juridice"</i>. Dat fiind faptul că alin.(1) al art.5 intră în vigoare pe principii generale, considerăm redacția dispozițiilor tranzitorii conformă prevederilor legislației. 4. Nu se acceptă. A se vedea argumentele de la pct.1.
--	--	--

	modificări cu privire la prevederi normative unice speciale înainte ca actul legislativ să fie adoptat de Guvern. În România, Parlamentul a aprobat un act guvernamental orizontal pentru punerea în aplicare a Directivei. Statele membre cu un sistem federal au trebuit să adopte legi și reglementări la diferite niveluri de guvernare. Germania a făcut acest lucru fără a introduce o lege specifică privind serviciile, aceasta a transpus dispozițiile procedurale ale Directivei prin modificarea actelor sale de procedură administrativă generală. Franța nu a ales o punere în aplicare orizontală, ci mai degrabă una sectorială: (6) <i>General Comparative Report on the Research Project 'The Implementation of the Services Directive in the EU Member States'</i>. Din experiența țărilor candidate în procesul transpunerii și implementării Directivei, menționăm experiența Muntenegru, care a aprobat un Plan de acțiune pentru transpunerea Directivei privind serviciile pe piața internă (2015-2018) (7) https://unctad.org/system/files/non-official-document/c1mem42019_14_Montenegro.pdf, p.6) ce conține aproximativ 35 de măsuri normative, în următoarele sectoare: I. Sectorul comerțului; II. Sectorul meșteșugurilor; III. Sectorul ingineriei civile; IV. Sectorul turismului; V. Sectorul serviciilor pentru afaceri; VI. Sectorul Agricultură și Pescuit; VII. Sectorul Educație și Sport; VIII. Sectorul culturii și mass-media; IX. Sectorul Mediu și activități comunale. 5. În final, evidențiem că reieșind din statutul de țară candidată la aderare, obiectivul de bază al Directivei privind facilitarea exercitării libertății de stabilire pentru prestatorii de servicii și a liberei circulații a serviciilor la nivelul țărilor membre, în vederea realizării pieței interne pentru servicii, va putea fi realizat în totalitate nemijlocit la data aderării Republicii Moldova la UE. Astfel, reieșind din contextul național și normele metodologice privind armonizarea, recomandăm examinarea opțiunii armonizării treptate la prevederile Directivei privind serviciile, prin planificarea și implementarea atât a activităților de evaluare cerute de Directiva privind serviciile, cât și a măsurilor normative, administrative, instituționale etc. recomandate în Recitalul 7 al Directivei. <i>Cu referire la mecanismul de coordonare și cooperare aplicat în procesul de transpunere a Directivei în statele membre.</i> În toate statele membre, ministerele competente în domeniul economiei au avut un rol decisiv în procesul de punere în aplicare a Directivei. În Austria, Belgia, Bulgaria, Republica Cehă, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Irlanda, Lituania,	5. Se acceptă. Detalii – în Nota de fundamentare.
--	--	--

Luxemburg (cu Ministerul de Stat), Malta, Țările de Jos, Polonia, Portugalia, Slovacia și Regatul Unit, ministerul responsabil de domeniul economic a preluat rolul de supraveghere și coordonare în procesul de transpunere, parțial împreună cu alte instituții (de stat) și ministere. În cazul Danemarcei, așa-numitul Centru danez pentru piața internă a preluat conducerea punerii în aplicare, dar acest centru este organizat de ministerul competent în domeniul economiei împreună cu Autoritatea daneză pentru întreprinderi și construcții. În Letonia, coordonarea a fost realizată de Cabinetul de Miniștri, Ministerul Economiei având, de asemenea, un rol decisiv în această privință. În Lituania, a fost înființat un grup de lucru instituit de prim-ministru pentru a pregăti transpunerea legislativă orizontală în Lituania. În Cipru, Biroul de planificare deja existent, o funcție publică sub auspiciile Ministerului de finanțe și competentă în materie de creștere economică și socială, a preluat conducerea în procesul de transpunere. În Ungaria și Suedia, rolul de coordonare a fost atribuit Ministerului Afacerilor Externe. România a delegat rolul general de coordonare a procesului de transpunere Departamentului pentru Afaceri Europene, care este subordonat cabinetului prim-ministrului, în timp ce grupuri de lucru speciale formate din reprezentanți ai diferitelor ministere au lucrat la anumite părți ale transpunerii. În Spania, cooperarea interministerială în ceea ce privește coordonarea punerii în aplicare a Directivei a fost instituită încă de la început: (8) *General Comparative Report on the Research Project 'The Implementation of the Services Directive in the EU Member States' of the German Research Institute for Public Administration: Speyer, Ulrich Stelkens, Wolfgang Weiß, Michael Mirschberger*.

În final, în majoritatea statelor membre s-a conturat o cooperare intensă în vederea transpunerii și implementării Directivei UE privind serviciile. Acest lucru poate fi argumentat prin faptul că, dezvoltarea durabilă afectează una dintre cele mai importante ramuri ale economiei naționale, una care prezintă un mare interes pentru părțile interesate. În plus, ar trebui să se țină seama de dezbaterile foarte controversate și de geneza Directivei, precum și de reacțiile publicului și ale părților interesate din statele membre. Astfel, pregătirea exactă a transpunerii pare necesară pentru a se asigura că toate grupurile economice și sociale relevante sunt de acord cu punerea în aplicare a acesteia.

Reieșind din cele expuse supra, reiterăm următoarele.

Directiva privind serviciile este un document-cadru, care în procesul implementării se bazează pe o abordare dinamică și selectivă care constă în: (1) eliminarea cu prioritate

	a barierelor care pot fi eliminate rapid, iar în privința celorlalte, (2) lansarea unui proces de evaluare, consultare și armonizare complementară a unor aspecte specifice, ceea ce va permite modernizarea progresivă și coordonată a sistemelor naționale de reglementare pentru activitățile de servicii, care este esențială pentru realizarea unei adevărate piețe interne a serviciilor. Totodată, este necesar să se prevadă o combinație echilibrată de măsuri care să includă armonizarea focalizată, cooperarea administrativă, dispoziția privind libertatea de a presta servicii și încurajarea elaborării unor coduri de conduită cu privire la anumite aspecte. Această coordonare a regimurilor legislative naționale ar trebui să asigure un grad înalt de integrare juridică comunitară și un nivel înalt de protecție a obiectivelor de interes general, în special protecția consumatorilor, care este vitală pentru stabilirea încrederii între statele membre. Și nu în ultimul rând, Directiva privind serviciile ia, de asemenea, în considerare alte obiective de interes general, inclusiv protecția mediului, siguranța publică și sănătatea publică, precum și necesitatea de a se conforma legislației muncii (Recitalul (7) din Directivă). Concluzii. În concluzie, constatăm că proiectul național deși transpune literal actul UE, nu asigură transpunerea corespunzătoare a prevederilor Directivei privind serviciile, fapt ce va constitui un impediment în implementarea și punerea în aplicare efectivă a legislației naționale armonizate. În context, proiectul supus examinării urmează a fi revăzut prin prisma obiecțiilor și propunerilor enunțate în prezenta Declarație de compatibilitate. La fel, menționăm că la data de 9 iulie curent, proiectul național, la inițiativa autorului, a fost transmis către Comisia Europeană pentru consultare prealabilă. Consecutiv, în scopul asigurării respectării procedurilor stabilite la pct. 172 și 240 ale Regulamentului Guvernului (HG nr. 610/2018) și la pct. 16, 39, 61 ale Regulamentului privind armonizarea (HG nr. 1171/2018) și efectului scontat al consultării, se recomandă recepționarea opiniei Comisiei și definitivarea, după caz, a proiectului potrivit observațiilor acesteia până la remiterea proiectului pentru examinare și aprobare de către Guvern. Facem mențiunea că analiza Centrului de armonizare a legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil și obligațiile juridice asumate în lumina Acordului de Asociere RM – UE.	La concluzii. Se acceptă parțial. Argumentele privind transpunerea Directivei 123/2006 prin prezentul proiect de lege se conțin atât în Nota de fundamentare, cât și în prezenta Sinteză. Suplimentar, reiterăm informația din Nota de fundamentare, care indică că, după aprobarea legii, va fi elaborată de către autorități, sub coordonarea MDED și aprobată de Cancelaria de Stat o foaie de parcurs (astfel cum se procedează în cazul tuturor legilor), cu identificarea listei actelor normative necesare a fi modificate, termenele de modificare și autoritățile responsabile. Foaia de parcurs ar putea conține și activități privind evaluarea capacităților de competență, materiale, umane și financiare ale principalelor instituții implicate în
--	--	---

		implementare, cu o eventuală identificare a surselor de finanțare, inclusiv conform celor identificate în Analiza costurilor de implementare din Nota de fundamentare.
Centrul de Armonizare a Legislației. Avizul nr. 31/02-69-8753 din 02.08.2024	Centrul de armonizare a legislației comunică despre menținerea obiecțiilor și recomandărilor expuse în Declarația de compatibilitate nr. 31/02-126-8167 din 22 iulie 2024.	Se susțin alegațiile anterioare
Biroul pentru Integrare Europeană. Avizul nr. 34/1-78-8332 din 24.07.2024	1. Biroul stabilește că elaborarea proiectului de lege menționat este o activitate prevăzută de Planul Național de Acțiuni pentru Aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027, aprobat prin HG nr. 829/2023, la Capitolul 3 acțiunea 1. Biroul menționează că la data de 09 iulie 2024, proiectul de lege analizat a fost transmis către Comisia Europeană pentru consultare prealabilă, la inițiativa autorului. Prin urmare, în scopul asigurării respectării procedurilor stabilite la pct. 172 ale Regulamentului Guvernului (HG nr. 610/2018), se recomandă recepționarea opiniei Comisiei și definitivarea, după caz, a proiectului. Ulterior se recomandă remiterea proiectului pentru examinare și aprobare de către Guvern. 2. În ceea ce privește conținutul actului Biroul ține să menționeze următoarele aspecte: a) La art. 19 nediscriminarea sunt enumerate doar 4 criterii în baza cărora este interzis tratamentul discriminator. Având în vedere faptul că Moldova și-a asumat prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare în baza criteriilor protejate, Biroul propune reformularea prevederilor articolului cu excluderea enumerării criteriilor și introducerea sintagmei „în baza oricărui criteriu protejat”. b) La art. 28 Biroul propune să fie exclus aliniatul (2) pentru că în aliniatul (1) este menționat cine este coordonatorul național. În plus pct. 49 din HG 180/2024 stabilește deja că „Comunicarea oficială și dialogul neoficial/informal al autorităților publice cu instituțiile Uniunii Europene, care vizează procesul de aderare, se coordonează și se avizează în prealabil de către BIE și se realizează prin intermediul Misiunii Republicii Moldova pe lângă Uniunea Europeană. ” c) La art. 35 Biroul propune excluderea aliniatului (2) din raționamentul expus	1. Se acceptă. 2. a) Se acceptă. b) Se acceptă parțial. Considerăm oportună păstrarea obligației de transmitere cu omiterea menționării autorității. c) Nu se acceptă. Este vorba de o normă

	supra. 3. Cu referire la art. 39 Analiza rapoartelor al proiectului de act normativ național, se propune substituirea sintagmei Biroului pentru Integrare Europeană cu Agenția de Guvernare Electronică, deoarece este autoritatea responsabilă la nivel național. 4. Totodată, Biroul menționează faptul că în textul actului normativ este utilizată sintagma „comunitar(ă)”. Recomandăm să se ia în calcul faptul că, începând cu 1 decembrie 2009, odată cu intrarea în vigoare a Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), Comunitatea Europeană a încetat să mai existe, iar personalitatea juridică a fost transferată către Uniunea Europeană. Astfel, în loc de termenii „act comunitar”, „legislație comunitară” etc., se utilizează termenii „act UE”, „legislație UE” etc.	specifică (<i>comunicarea despre neexecutarea obligației de asistență reciprocă</i>, normă menționată în Directivă), care se consideră oportună a fi menținută în proiect. 3. Se acceptă. 4. Se acceptă.
Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor. Avizul nr. 27/06-2314 din 15.07.2024	ISSPNPC a examinat proiectul de lege privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii și în conformitate cu art. 32 din Legea nr. 100/2017 transmite avizul pozitiv asupra proiectului de lege, dar venim cu unele precizări care sunt importante. 1. Considerăm că prevederea propusă la art. 25 alin. (2) ”<i>Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor publică pe pagina sa de internet informații cu privire la semnificația anumitor etichete, precum și criteriile de aplicare a etichetelor și a altor mărci ale calității referitoare la servicii</i>” nu este o normă clară și previzibilă, ori ISSPNPC ținând cont de atribuțiile legale, nu stabilește criterii de aplicare a etichetelor și a altor mărci ale calității referitoare la servicii sau semnificația anumitor etichete, inclusiv din considerentul că nu este un organ de reglementare, ci de verificare a corespunderii activității prevederilor legale. Astfel, considerăm că prevederea propusă nu transpune sensul art. 26 alin. (1) al Directivei 123/2006 privind serviciile în cadrul pieței interne, care prevede că <i>statele membre asigură</i> că informația cu privire la semnificația anumitor etichete și criteriile după care se aplică etichetele și alte mărci ale calității referitoare la servicii pot fi accesate ușor de către prestatori și beneficiari, ori în acest sens urmează a fi stabilite mecanismele de asigurare că informația poate fi accesată ușor de către prestatori și beneficiari, de ex., prin elaborarea /aprobarea anumitor reglementări, proceduri	1. Se acceptă.

	<u>sau platforme de acces, cum ar fi cele de verificare a etichetelor, etc.</u> 2. Cu referire la alin. (6) art. 25 <i>Politica de calitate a serviciilor</i>, ISSPNPC în conformitate cu documentele normative în vigoare, nu promovează servicii sau comercializarea unor bunuri ale agenților economici, propunem ca conținutul pct. 6 să fie următorul: ”ISSPNPC cooperează cu asociațiile de consumatori și asociațiile profesionale în vederea informării consumatorilor asupra drepturilor lor legitime și a modalităților de apărare a acestora.” Pentru astfel de motive, solicităm respectuos luarea în considerație a propunerilor înaintate și completarea proiectului de lege privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii.	2. Se acceptă.
Camera de Comerț și Industrie. Aizul nr. 576-03/17 din 15.07.2024	Lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se acceptă.
Congresul Autorităților Locale din Moldova. Avizul nr. 251 din 16.07.2024	Având în vedere că art. 2 alin. (2) lit. i) al proiectului de lege prevede că: „Prezenta lege nu se aplică pentru următoarele activități: activități care sunt asociate exercitării funcțiilor autorității publice”, iar din conținutul proiectului nu există o suficientă claritate a reglementărilor pertinente, solicităm menționarea expresă a tuturor serviciilor furnizate de către APL care vor cădea sau nu sub incidența legii.	Nu se acceptă. Proiectul <i>per se</i> nu are scopul de a identifica și include în corpul său toate regimurile de autorizare și autoritățile competente, cu atât mai mult nu poate fi inclusă o listă a serviciilor publice. La prezentarea experienței Suediei în implementarea Directivei, la care a participat CALM, s-a evidențiat expres că fiecare autoritate competentă identifică regimurile sale de autorizare incidente Directivei. Pentru a ajunge la o înțelegere a regimului de autorizare urmează a fi examinate prin coroborare noțiunile de la art. 4, și anume, cea de autoritate competentă, cerință, regim de autorizare, precum și cea de motive imperative de interes general, dar și noțiunea de servicii publice de la art. 2 din Legea nr. 234/2011 cu privire la serviciile

		publice. Pentru o înțelegere adaptată condițiilor naționale vă propunem să facem o paralelă dintre regimul de autorizare din Directivă cu actele permissive prevăzute de Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.
Congresul Autorităților Locale din Moldova. Avizul nr. 288 din 13 august 2024	În contextul explicațiilor autorului proiectului în Sinteza și ținând cont că conform art. 2 alin. (2) lit. i) al proiectului de lege „Prezenta lege nu se aplică pentru următoarele activități: activități care sunt asociate exercitării funcțiilor autorității publice”, pentru sporul necesar de previzibilitate, propunem introducerea în proiect a unei norme cu următorul cuprins: „Fiecare autoritate competentă, în dependență de serviciile publice disponibile să le ofere, identifică regimurile sale de autorizare incidente Directivei menționate în preambul, luând în considerație cerințele impuse prestatorilor, formalitățile regimului de autorizare, precum și motivele imperative de interes general”.	Se acceptă parțial. Considerăm relevante dispozițiile finale și tranzitorii.
Grupul de lucru al Comisiei de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător	OPINIE asupra proiectului de Lege privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii Aspecte introductive Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării a prezentat pentru expertiză Grupului de Lucru proiectul de lege privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii (transpunerea Directivei 123/2006 privind serviciile în cadrul pieței interne). Analiza de impact a fost examinată de GL în data 4 iunie 2024 fiind susținută de membrii GL. Autorii au identificat în AIR drept problemele care urmează a fi soluționate următoarele: 1. Lipsa/insuficiența accesului prestatorilor de servicii din Republica Moldova pe piața UE și a posibilității de stabilire a unor reprezentanțe pentru întreprinderile naționale în spațiul UE. 2. Lipsa unui spectru diversificat de servicii și a diversității de prestatori. 3. Asigurarea realizării Planul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027 (PNA), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 829/2023, Capitolul 3, Dreptul de stabilire și libertatea de a presta servicii.	

	Proiectul de lege vine să transpună Directiva 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne. Directiva a fost elaborată și aprobată pentru a promova creșterea economică și crearea de locuri de muncă în Uniunea Europeană. La acel moment numeroase bariere în cadrul pieței interne împiedica pe prestatorii de servicii, în special întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri), să își extindă activitățile dincolo de frontierele naționale și să profite de toate avantajele pieței interne. Această situație scade competitivitatea la nivel mondial a prestatorilor de servicii din Uniunea Europeană. O piață liberă care obligă statele membre să elimine restricțiile în calea circulației transfrontaliere a serviciilor, crescând totodată transparența și asigurând o mai bună informare a consumatorilor, ar oferi consumatorilor o posibilitate mai mare de a alege și servicii de calitate mai bună, la prețuri mai mici. Barierele afectează o gamă largă de activități de servicii, printre care ansamblul etapelor de activitate ale prestatorului și prezintă un număr de trăsături comune, inclusiv faptul că acestea rezultă deseori din proceduri administrative excesiv de greoaie, din insecuritatea juridică cu privire la activitățile transfrontaliere și din lipsa de încredere reciprocă între statele membre. Evaluarea proiectului conform prevederilor Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător Trebuie de menționat că urmare examinării, proiectul prezentat nu conține norme vădit contradictorii cu Legea nr.235-XVI din 20 iulie 2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător. Totodată se recomandă de a lua în considerație următoarele: 1. Acest proiect ca și Directiva UE are ca obiect stabilirea cadrului general al exercitării libertății de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii pe teritoriul Republicii Moldova, prin eliminarea de bariere și simplificarea procedurilor administrative pentru prestatorii de servicii în special ce țin de conceptul regimului de autorizare. Astfel, o întrebare conceptuală ține de modul de aplicare și ”conviețuirea” a unor acte legislative în vigoare care tot țin de scopul și obiectul de reglementare a proiectului propus și anume – Legea nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător și Legea nr.161/2011 privind implementarea ghișeului unic în desfășurarea activității de întreprinzător. Legile menționate la fel conțin norme ce țin de modul de autorizare a prestatorilor de servicii (principiile de autorizare, procedura de depunere, examinare, eliberare, suspendare, retragere a autorizațiilor/licențelor, mecanismul de aprobare tacită,	1. Se acceptă.
--	--	-----------------------

costurile, modul de creare a ghișeelor unice, inclusiv pe cale digitală – SIA GEAP). 2. Ce ține de textul proiectului se recomandă de a revizui și reformula anumite prevederi care deși sunt preluate din Directivă ar fi de dorit să fie expuse în ”limbajul” Legii nr.100/2017. În special e vorba de textul des utilizat prin care legea ”nu aduce atingere...nu afectează...nu vizează..etc.”: - ”Prezenta lege <i>nu afectează normele juridice</i> de drept penal...” . - ”Prezenta lege <i>nu afectează dispozițiile naționale</i> privind definirea, organizarea și funcționarea serviciilor economice de interes general, relațiile de muncă, sănătatea și securitatea la locul de muncă, securitatea socială, protecția și promovarea libertății culturale sau lingvistice, pluralismul mijloacelor de comunicare în masă, precum și exercitarea drepturilor fundamentale” - ”Prezenta lege <i>nu afectează exercitarea</i> drepturilor fundamentale.” - ”Dispozițiile prezentei legi <i>nu vizează norme</i> ale dreptului internațional privat” ș.a. din proiect. - ”Prezentul articol <i>nu aduce atingere modului</i> de repartizare a competențelor în acordarea autorizațiilor între autoritățile emitente”. În articol separat pot fi menționate raporturile pentru care nu se aplică normele legii. Sau a menționa în raport cu alte legi modul de aplicare, prioritatea legislației, etc. (exemplu: normele prezentei legi se aplică în măsura în care legea din domeniul X nu prevede altfel sau legea X se aplică în măsura în care normele prezentei lege nu prevede altfel, ș.a.m.d). 3. La fel se recomandă de a evita referințe vagi la ”legislație” ”legislația națională” ”legislația comunitară transpusă” ”legislația națională armonizată” fără a evidenția un act normativ concret (art.1, 2, 4, 11, 16, 25, 31, 32). 4. În art.2, alin. (3) stabilește că ”Prezenta lege nu se aplica în domeniul legislației fiscale”. Se recomandă de substituit ”legislația fiscală” cu termenul ”raporturilor fiscale” 5. La articolul 3 alin. (2) se recomandă de revizuit textul ”<u>norme care reglementează legislația</u> aplicabilă obligațiilor contractuale..”. Probabil corect ar fi ”norme care reglementează raporturile obligaționale contractuale...”. 6. La articolul 4 în definirea termenului ”cerință” se prevede că pe lângă faptul că	2. Se acceptă. 3. Se acceptă parțial. Legea va intra în vigoare la semnarea tratatului de aderare, situație în care formulările respective vor fi aplicabile corespunzător. 4. Se acceptă. Se propune utilizarea prevederii din Directivă (domeniul impozitării). 5. Se acceptă. 6. Nu se acceptă. Definirea noțiunii de
--	---

	poate fi orice obligație, interdicție, condiție sau limitare impusă prestatorilor ori beneficiarilor de servicii, care este prevăzută în actele normative ale autorităților competente, ca cerințe pot fi cele <u>din practici administrative, norme ale ordinelor profesionale sau norme colective ale asociațiilor profesionale ori ale altor organizații profesionale, adoptate în exercitarea competenței lor de reglementare, cu excepția clauzelor contractelor colective de muncă negociate de partenerii sociali</u>. În viziunea noastră orice persoană este obligat să respecte cerințe de autorizare doar cele incluse în acte normative. 7. Nu este clară și se recomandă a fi reformulată norma de la alineatul (2) al art.8 care prevede că <u>prezenta secțiune nu se aplică acelor aspecte specifice ale regimurilor de autorizare care sunt reglementate direct sau indirect prin alte acte normative naționale care transpun acte comunitare</u>. 8. La articolul 10 și 12 se recomandă de substituit textul "legislația specială" cu textul "legile speciale sectoriale" 9. În articolul 12, (4) se prevede că "Autoritatea competentă transmite solicitantului prin mijloace de comunicare electronice o confirmare de primire a cererii, în termen de 5 zile calendaristice de la data primirii cererii. Confirmarea de primire a cererii trebuie să precizeze următoarele: mențiunea că, în lipsa unui răspuns în termenul specificat, <u>autorizația se consideră acordată</u>". Norma dată presupune eliberarea autorizației conform principiului aprobării tacite și pentru a fi implementată sunt necesare mai multe norme în proiectul dat care ar face aplicabil acest mecanism. Concluzii. Se recomandă susținerea proiectul dat de lege, având la bază recomandările expuse.	cerință este conformă prevederilor Directivei 123/2006. 7. Nu se acceptă. Legea va intra în vigoare la data intrării în vigoare a tratatului de aderare, situație în care formulările respective vor fi aplicabile corespunzător. 8. Se acceptă parțial (sectoriale). Totodată, ar fi mai indicat să păstrăm termenul "legislație" care conține atât legi, cât și hotărâri de Guvern, care pot prevedea regimuri de autorizare. 9. Se acceptă. A se vedea art. 12 alin. (3) "Autorizația se consideră acordată în situația în care autoritățile competente nu au răspuns în termenul prevăzut la alin. (2)".
Opinia Comisiei Europene, expusă în baza Tabelului de concordanță (în lista de acte ce însoțesc proiectul de lege se prezintă varianta în	La art. 3 alin. (3) "(3) <i>Autoritățile competente asigură aplicarea prevederilor prezentei legi în conformitate cu dispozițiile tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte care conțin sau fac referință la norme juridice privind dreptul de stabilire și la libera circulație a serviciilor</i> " - Legea care transpune Directiva privind serviciile va trebui aplicată numai în conformitate cu Tratatul UE (TFUE).	Se acceptă.
	La art. 4: litera c):"c) <i>comunicare comercială – formă de comunicare definită la art. 4 din</i>	Nu se acceptă. Conform doctrinei naționale legile nu sunt

original, în limba engleză)	<i>Legea nr. 284/2004 privind serviciile societății informaționale</i>” - Pentru claritate juridică, se sugerează oferirea definiției în această lege. litera i) ”i) <i>regim de autorizare - orice procedură care obligă prestatorul la efectuarea anumitor formalități în vederea obținerii unei decizii din partea unei autorități competente pentru accesul la o activitate de servicii ori exercitarea acesteia</i>” - Pentru implementarea completă a definiției, vă rugăm să includeți și „decizia implicită.	dicționare juridice. O definiție corespunzătoare cuprinsă în alt act normativ nu necesită a fi repetată. Se acceptă.
	La art. 6: ”(1) <i>Se înființează Ghișeul Unic Electronic (denumit în continuare GUE), care va servi în calitate de punct unic de contact electronic pentru subiecții nerezidenți vizați de prezenta lege.</i>” - Directiva nu face distincție între rezidenți și nerezidenți în acest context. În consecință, aceasta trebuie schimbată în „furnizori acoperiți de această lege” sau similar.	Se acceptă parțial. Se face referință la ”prestator”.
	La art. 13. Cerințe interzise, - la textul ” <i>Nu pot fi incluse într-un regim de autorizare următoarele cerințe...</i>” - Cerințele interzise depășesc schema de autorizare și, prin urmare, această parte ar trebui modificată în consecință (a se vedea formularea articolului 14 alineatul 1). - la litera b) ”b) <i>interdicția de a fi stabilit sau de a fi înscris în registre în mai mult de un stat membru</i>” - lipsește „înscris în asociații profesionale”	Se acceptă. Se acceptă.
	La art. 16, litera a) textul: ”<i>serviciilor publice de administrare a domeniului public și privat de interes local</i>” - Nu este clar ce este aceasta?	Se acceptă.
	La art. 19, Nediscriminare – Nu reprezintă punerea în aplicare a articolului 20 alineatul (1) din Directiva privind serviciile, care prevede obligația statelor membre de a nu discrimina.	Se acceptă.
	La prevederile art. 39 ”Evaluarea reciprocă” din Directiva 123/2006, alin. 5 , textul ”Până la 28 decembrie 2009, statele membre raportează Comisiei cu privire la cerințele naționale a căror aplicare ar putea intra în domeniul de aplicare al articolului 16 alineatul (1) al treilea paragraf și al alineatului (3) prima teză, indicând de ce consideră că cererea dintre aceste cerințe îndeplinește criteriile menționate la articolul 16 alineatul (1) al treilea paragraf și la alineatul (3) prima teză. <i>Statele membre comunică apoi Comisiei orice modificări aduse cerințelor lor, inclusiv noile cerințe menționate mai sus, împreună cu motivele acestora.</i>” - Obligația de notificare în temeiul articolului 39 alineatul (5) din Directiva privind serviciile (care acoperă măsurile naționale care intră sub incidența articolului 16 din Directiva privind	S-a luat act.

	serviciile) nu este pusă în aplicare.	
Centrul Național Anticorupție. Raportul ELO24/9918 din 15.08.2024 transmis prins scrisoarea cu nr. 06/2/13727 din 15.08.2024	Concluzii. Proiectul legii privind libertatea de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii transpune prevederile Directivei 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne. Proiectul legii reglementează cadrul general al exercitării libertății de stabilire a prestatorilor de servicii și libertatea de a furniza servicii, menținând un nivel ridicat al calității serviciilor. Potrivit art. 2 - Domeniul de aplicare - Prezenta lege se aplică atât serviciilor furnizate de către prestatorii stabiliți în Republica Moldova într-un alt stat membru, cât și serviciilor furnizate în Republica Moldova de către prestatori stabiliți într-un alt stat membru. În nota informativă se menționează că: „Proiectul presupune impact pozitiv asupra mediului privat, datorită faptului că întreprinzătorii vor avea acces pe piața comunitară în aceleași condiții ca orice alți întreprinzători din spațiul UE, ceea ce deschide potențial o piață de circa 450 mil consumatori fără impunerea unor condiții care ar comporta cheltuieli iminente, beneficiul fiind evident. Totodată, va fi necesar ca prestatorii de servicii să se conformeze cerințelor generale privind prestarea de servicii, stabilite în țările UE prin Directiva 123/2006”. În final, menționăm că, în redacția propusă, proiectul nu conține factori de risc care să genereze apariția riscurilor de corupție.	Se acceptă.

Secretar de stat

Veronica ARPINTIN